

NORGES OFFISIELLE STATISTIKK. XI. 11.

SINNSSYKEHUSENES VIRKSOMHET

1947

OG OPPGAVER OVER OFFENTLIG FORPLEIDE SINNSSYKE I 1947.

Statistique des hospices d'aliénés pour l'année 1947.

UTGITT AV

STATISTISK SENTRALBYRÅ

OSLO

I KOMMISSJON MED H. ASCHEHOUG & CO.

1950

Pris kr. 1.50.

Norges Offisielle Statistikk, rekke X.
(Statistique Officielle de la Norvège, série X.)

Rekke X.

Trykt 1948.

- Nr. 143. Statistisk-økonomisk oversikt over året 1947. (*Aperçu de la situation économique.*)
— 144. Norges Brannkasse 1944—46. (*Statistique de l'office national d'assurance contre l'incendie.*)
— 145. Alkoholstatistikk 1946. (*Statistique de l'alcool.*)
— 146. Forsikringsselskaper 1946. (*Sociétés d'assurances.*)
— 147. Norges bergverksdrift 1946. (*Mines et usines.*)
— 148. Jordbruksstatistikk 1946. (*Superficies agricoles et élevage du bétail. Récoltes etc.*)
— 149. Norges handel 1946. (*Commerce.*)
— 150. Norges fiskerier 1944. (*Grandes pêches maritimes.*)
— 151. Pelsdyrtellingen i Norge 1946. (*Élevage d'animaux à fourrure.*)
— 152. Veterinærvesenet 1946. (*Service vétérinaire.*)
— 153. Meieribruket i Norge 1946. (*L'industrie laitière de la Norvège.*)
— 154. Norges industri 1945. (*Statistique industrielle.*)
— 155. Syketrygden 1944. (*Assurance-maladie nationale.*)
— 156. Norges private aksjebanker og sparebanker 1946. (*Statistique des banques privées par actions et des caisses d'épargne.*)
— 157. Norges postverk 1947. (*Statistique postale.*)
— 158. Skolestatistikk 1944—45. (*Instruction publique.*)
— 159. Arbeidslønninger 1946. (*Salaires des ouvriers.*)
— 160. Sunnhetsstilstanden og medisinalforholdene 1942—44. (*Rapport sur l'état sanitaire et médical.*)
— 161. Jordbruksstatistikk 1947. (*Superficies agricoles et élevage du bétail, Récoltes etc.*)
— 162. Statistisk årbok 1946—1948. (*Annuaire statistique de la Norvège.*)
— 163. Syketrygden 1945. (*Assurance-maladie nationale.*)
— 164. Industriarbeidertrygden 1943—45. (*Assurances de l'État contre les accidents pour les travailleurs de l'industrie.*)
— 165. Kommunevalgene 1947. (*Elections pour les conseils communaux et municipaux.*)
— 166. Kriminalstatistikk 1945 og 1946. (*Statistique de la criminalité.*)
— 167. Norges kommunale finanser 1943—44. (*Finances des communes.*)
— 168. Kommunenes gjeld og kontantbeholdning m. v. 1947. (*Dette etc. des communes.*)
— 169. Syketrygden 1946. (*Assurance-maladie nationale.*)
— 170. Skattestatistikken 1946—47. (*Répartition d'impôts.*)

Rekke X.

Trykt 1949.

- Nr. 171. Statistisk-økonomisk oversikt over året 1948. (*Aperçu de la situation économique.*)
— 172. Folkemengdens bevegelse 1942—45. (*Mouvement de la population.*)
— 173. Meieribruket i Norge 1947. (*L'industrie laitière de la Norvège.*)
— 174. Forsikringsselskaper 1947. (*Sociétés d'assurances.*)
— 175. Veterinærvesenet 1947. (*Service vétérinaire.*)
— 176. Norges bergverksdrift 1947. (*Mines et usines.*)
— 177. Norges jernbaner 1945—46. (*Chemins de fer norvégiens.*)
— 178. Statistiske oversikter 1948. (*Résumé rétrospectif.*)

NORGES OFFISIELLE STATISTIKK. XI. 11.

SINNSSYKEHUSENES VIRKSOMHET

1947

OG OPPGAVER OVER OFFENTLIG FORPLEIDE SINNSSYKE I 1947.

Statistique des hospices d'aliénés pour l'année 1947.

UTGITT AV

STATISTISK SENTRALBYRÅ

OSLO

I KOMMISSJON HOS H. ASCHEHOUG & CO.

1950

For årene 1854—1871 se «Sundhetstilstanden og medisinalforholdene».
For årene 1872—1929 se «Sinnssykeasylenes virksomhet».
For årene 1930—1934 se «Sundhetstilstanden og medisinalforholdene».
(For året 1932 se også «Tidsskrift for Den norske lægeforening» nr. 17—18
for 1934.)

For årene 1935, 1936, 1937, 1938, 1939, 1940, 1941, 1942, 1943, 1944, 1945
og 1946, se «Sinnssykehusenes virksomhet».

FORORD

Herved framlegges oversikten over sinnssykehusenes virksomhet i 1947. Beretningen bygger på oppgaver som er sendt inn fra sinnssykehusene, fylkesmennene og de offentlige leger. Tabellene er utarbeidd på samme måte som tidligere.

Statistisk Sentralbyrå, Oslo, 10. januar 1950.

Petter Jakob Bjerve.

Julie E. Backer.

Innhold.

Innledning.

	Side
1. Sinnssykehus, sykeplasser og belegget på sinnssykehusene	3
2. Pasienter som er lagt inn på sinnssykehus for første gang	9
3. Pasienter som tidligere har vært behandlet på sinnssykehus	12
4. Pasienter utskrevet fra sinnssykehusene	13
5. Pasienter døde på sinnssykehus	15
6. Helseforholdene	16
7. Sykebehandling	18
8. Utdrag av regnskapene	22
9. Tilleggsopplysninger gitt av fylkesmennene og de offentlige leger	23
Résumé en français	25

Tabeller.

Tabell 1. Sinnssykehus ved utgangen av 1947	27
» 2. Bevegelsen i belegget på sinnssykehusene og sinnssykehusenes privatpleie	28
» 3. Bevegelsen i belegget i sinnssykehusenes privatpleie	29
» 4. Overbelegget på de enkelte sinnssykehus	29
» 5. Pasienter lagt inn for første gang på sinnssykehus. I. Alder ved innleggingen. II. Alder da de første symptomer viste seg	30
» 6. Pasienter lagt inn for første gang på sinnssykehus delt etter sykdommens varighet ved innleggingen	31
» 7. Pasienter lagt inn for første gang på sinnssykehus delt etter diagnoser og sivilstand	32
» 8. Hjemstavn for pasienter lagt inn for første gang på sinnssykehus . . .	33
» 9. Pasienter lagt inn for første gang på sinnssykehus delt etter tidligere levevei	34
» 10. Direkte gjeninnlegginger	35
» 11. Overflyttinger fra et sinnssykehus til et annet	36
» 12. Direkte utskrivninger og dødsfall. Deling etter utskrivningsmåte	37
» 13. Direkte utskrivninger. Deling etter sinnssykehus og etter behandlingens varighet og utfall	38
» 14. Direkte utskrivninger. Deling etter diagnoser og etter behandlingens varighet og utfall	39
» 15. Pasienter døde på sinnssykehus. Dødsårsaker og alder	40
» 16. Utdrag av regnskapene for 1946/47	42
Tilleggstabell 1. Sinnssyke forpleid med statsbidrag etter lov av 5. juni 1925 og utgiftene ved forpleiningen for stat og kommune tilsammen i 1947	46
» 2. Sinnssyke forpleid med statsbidrag utenfor sinnssykehus i 1947 etter oppgaver fra de offentlige leger	47
» 3. Sinnssykeerklæringer utstedt av de offentlige leger og andre praktiserende leger i 1947	48

Table des matières.

Texte.

	Pages
1. Nombre des hospices d'aliénés, nombre des lits et aliénés traités dans les hospices	3
2. Les aliénés reçus pour la première fois dans un hospice	9
3. Réadmissions	12
4. Sorties	13
5. Décès	15
6. L'état sanitaire	16
7. La thérapeutique	18
8. Relevé des dépenses et des recettes des hospices	22
9. Données supplémentaires	23
Résumé en français	25

Tableaux.

Tableau 1. Hospices d'aliénés à la fin de 1947	27
» 2. Mouvement des aliénés traités dans les hospices et aliénés traités en famille sous la surveillance des hospices	28
» 3. Mouvement des aliénés traités en famille sous la surveillance des hospices	29
» 4. L'excédent sur la capacité dans les divers hospices	29
» 5. Les aliénés reçus pour la première fois dans un hospice. I. L'âge lors de l'admission. II. L'âge dans lequel se montrèrent les premiers symptômes	30
» 6. Les aliénés reçus pour la première fois dans un hospice répartis par la durée de la maladie lors de l'admission	31
» 7. Les aliénés reçus pour la première fois dans un hospice répartis par diagnose et état civil	32
» 8. Les aliénés reçus pour la première fois dans un hospice répartis par domicile	33
» 9. Les aliénés reçus pour la première fois dans un hospice répartis par occupation antérieure	34
» 10. Réadmissions directes	35
» 11. Transferts	36
» 12. Sorties directes et décès. Répartition des sorties directes par lieu de destination	37
» 13. Sorties directes. Répartition par hospices et par durée et résultat du traitement	38
» 14. Sorties directes. Répartition par diagnoses et par durée et résultat du traitement	39
» 15. Décès dans les hospices. Causes de décès et âge des patients au décès .	40
» 16. Relevé des dépenses et des recettes des hospices 1946/47	42
Annexe 1. Le nombre des aliénés dont l'entretien est partiellement à la charge de l'Etat d'après la loi du $\frac{5}{6}$ 1925 et les frais totaux de l'entretien de ces aliénés (les frais de l'Etat et des communes ensemble) en 1947	46
» 2. Le nombre des aliénés dont l'entretien est partiellement à la charge de l'Etat hors des hospices en 1947	47
» 3. Le nombre des personnes déclarées aliénées par les médecins publics et les praticiens en 1947	48

1. Sinnssykehus, sykeplasser og belegget på sinnssykehusene.

Nombre des hospices d'aliénés, nombre des lits, et aliénés traités dans les hospices.

Ved utgangen av 1947 var det 22 sinnssykehus i landet. Opplysninger om de enkelte sinnssykehus finnes i tabell 1 side 27.

I tabell a er det gitt en oversikt over vekslingen i tallet på sinnssykehus og sykeplasser siden 1900.

Tabell a. Sinnssykehus og sykeplasser.
Nombre des hospices et nombre des lits.

Ved utgangen av: <i>A la fin de:</i>	Sinnssykehus <i>Hospices</i>	Antall plasser <i>Nombre des lits</i>		Ved utgangen av: <i>A la fin de:</i>	Sinnssykehus <i>Hospices</i>	Antall plasser <i>Nombre des lits</i>	
		I alt <i>Total</i>	Pr. 10000 <i>innb.hab.</i>			I alt <i>Total</i>	Pr. 10000 <i>innb.hab.</i>
1900	11	1 615	7.2	1938	23	6 153	21.1
1910	17	2 858	12.0	1939	23	6 155	21.0
1920	21	3 976	15.0	1940	23	6 279	21.3
1930	23	5 625	20.0	1941	23	6 354	21.5
1931	23	5 707	20.2	1942	23	6 351	21.3
1932	23	5 726	20.1	1943	22	5 925	19.7
1933	23	5 726	20.0	1944	22	5 915	19.5
1934	23	5 832	20.3	1945	22	6 073	19.9
1935	23	5 862	20.3	1946	22	6 142	19.7
1936	23	5 952	20.6	1947	22	6 227	19.7
1937	23	5 946	20.5				

Tabellen viser at tallet på sykeplasser steg til 6 227 i 1947, men lå fortsatt lavere enn i 1941, da sinnssykehusene i alt hadde 6 354 sykeplasser. Mangelen på byggematerialer og arbeidskraft gjorde det enda vanskelig å få fullført gjenreisningen etter ødeleggelsene under krigen og nødvendig restaurering.

Det ble ikke satt i gang noen større nybygg i 1947. De fleste sinnssykehus måtte nøye seg med å foreta vedlikehold utvendig og innvendig i den utstrekning en hadde materialer og penger.

Ved *G a u s t a d* ble restaureringen av de to B-avdelingene forsinket av mangel på linoleum. Ved *R o t v o l l* ble alle de 7 såkalte tyskerhus tatt i bruk i løpet av året. 4 av husene ble innredet til familieboliger for funksjonærer, 2 av husene ble hybelhus for pleiere, respektive pleiersker, og det 7. huset ble innredet til åpen avdeling for menn og gir plass til 18—20 pasienter. Ved *R ø n v i k* ble restaurerings- og gjenoppbyggingsarbeidene fortsatt gjennom hele året.

Ved D i k e m a r k begynte en høsten 1947 å bygge en ny verkstedsbygning for håndverkere, og der vil en også få plass til å beskjeftige en del pasienter i forskjellige håndverk. Til verkstedsbygning ved P r e s t e s e t e r ble det kjøpt en barakke på Nordseter.

Oppussingen av Ø s t m a r k a sykehus fortsatte. I løpet av året ble en liten tuberkuloseavdeling på mannsiden og en på kvinnesiden tatt i bruk. Sykehuset fikk også sin nye røntgenavdeling i drift.

Tabell 2 side 28 viser bevegelsen i belegget på sinnssykehusene og sinnssykehusenes privatpleie. Tabell 3 side 29 inneholder særskilt oppgave for privatpleien, og tabell 4 side 29 viser størrelsen av middelbelegget og overbelegget på de enkelte sinnssykehus. Det er som i tidligere år regnet med antall tilfelle og ikke antall personer. En person som er lagt inn på sinnssykehus to ganger i løpet av ett år, er derfor telt i statistikken som to tilfelle.

Tabell b gir en oversikt over sinnssykehusenes belegg siden 1900.

Tabell b. Oversikt over bevegelsen i sinnssykehusenes belegg i årene 1900—1947.

Aperçu du mouvement de la population des hospices.

År <i>Année</i>	Innlagt for første gang på norsk sinnssykehus <i>Premières admissions</i>	Innskrivninger i alt <i>Total des admissions</i>	Behandlede tilfelle i alt <i>Total des cas traités</i>	Utskrivninger og dødsfall <i>Sorties et décès</i>	Pasienter ved årets utgang <i>Patients à la fin de l'année</i>	Antall forpleiningsdager <i>Journées d'entretien</i>	Middelbelegg <i>Moyenne quotidienne des patients traités</i>	Overbelegg i pst. av antall sykeplasser <i>L'excédent sur la capacité en p.c.</i>
	1	2	3	4	5	6	7	8
1900	?	777	2 484	831	1 653	614 484	1 684	4
1910	769	1 138	3 817	1 012	2 805	999 493	2 738	÷4
1920	860	1 275	5 475	1 142	4 333	1 569 134	4 287	8
1930	1 157	1 765	8 301	1 644	6 657	2 307 900	6 321	12
1931	1 132	1 722	8 379	1 691	6 688	2 341 583	6 415	12
1932	1 242	1 938	8 626	1 816	6 810	2 395 464	6 546	14
1933	1 210	1 980	8 790	1 922	6 868	2 371 233	6 494	13
1934	1 272	1 975	8 843	1 887	6 956	2 377 994	6 511	12
1935	1 337	2 152	9 108	1 957	7 151	2 412 945	6 610	13
1936	1 384	2 224	9 375	2 017	7 358	2 463 724	6 733	13
1937	1 327	2 181	9 539	2 043	7 496	2 515 167	6 892	16
1938	1 439	2 359	9 854	2 181	7 674	2 555 086	7 001	16
1939	1 555	2 454	10 129	2 430	7 696	2 580 939	7 072	15
1940	1 589	2 680	10 376	2 558	7 818	2 616 736	7 171	14
1941	1 399	2 320	10 138	2 334	7 804	2 634 636	7 220	14
1942	1 376	2 873	10 677	3 104	7 573	2 571 270	7 044	15
1943	1 414	2 592	10 165	2 651	7 514	2 553 123	6 993	18
1944	1 498	2 558	10 094	2 529	7 543	2 542 522	6 966	18
1945	1 503	2 731	10 427	2 729	7 545	2 576 532	7 050	19
1946	1 659	2 988	10 529	2 719	7 810	2 641 511	7 237	17
1947	1 593	2 876	10 687	2 730	7 557	2 708 815	7 421	20
1936—40	1 459	2 379	9 854	2 246	7 608	2 546 330	6 979	15
1941—45	1 438	2 615	10 270	2 669	7 596	2 575 616	7 055	17

Ann. I rubrikkene 1—5 er sinnssykehusene og privatpleien ved sinnssykehusene betraktet under ett, mens rubrikkene 6—8 bare omfatter de egentlige sinnssykehuspasienter. *Les rubriques 1—5 comprennent patients dans les hospices et patients traités en famille sous la surveillance des hospices, tandis que les rubriques 6—8 ne comprennent que les patients dans les hospices.*

Tallet på pasienter ved utgangen av 1947 var 7 557, mot 7 810 ved utgangen av 1946, mens middelbelegget i 1947 var 7 421 mot 7 237 i 1946. Overbelegget var derfor større i 1947 enn i 1946.

Av tabell 4 og av overlegenes beretninger går det også fram at plassforholdene var dårlige på alle sinnssykehusene.

G a u s t a d: 120 av sykeplassene var også i 1947 ute av drift. Middelbelegget var likevel 587, og det måtte derfor nødvendigvis bli et betydelig overbelegg. Ved årets utgang var det fremdeles 175 nordnorske pasienter på Gaustad. Ikke minst disse gjorde at belegget var overlesset med kroniske pleiepasienter som gjorde det vanskelig å holde sirkulasjonen oppe.

E g: Plassmangelen gjorde seg stadig mer gjeldende, og overbelegget var av den grunn meget stort. Selv akutte kasus måtte vente i lengre tid og ofte foreløpig anbringes i fengslene. Utskrivningen av pasienter ble hindret av slette boligforhold og liten hjelp. En hadde stadig liggende uforholdsmessig mange senil demente, fordi det er få gamle- og pleiehjem i opptakelsesdistriktet, og da de som finnes vanskelig kunne påta seg forpleiningen på grunn av mangel på betjening.

R o t v o l l: Høsten 1947 steg tallet på sykeplasser med 20, da det i et av de tidligere nevnte tyskerhus ble åpnet en koloni for menn.

Overlegen uttaler at det fortsatt var umulig å ta imot pasientene etter hvert som søknadene om plass kom inn, og en hadde stadig venteliste.

Det var videre meget vanskelig å skaffe forpleiere ute i distriktene, og også praktisk talt umulig å få anbrakt pasienter i sykehusets privatpleie.

R ø n v i k: Ved utgangen av 1947 var 133 sykeplasser satt i brukbar stand.

I privatpleien tok en del av de gamle forpleiere etter hvert opp igjen virksomheten, og noen nye forpleiere kom til, slik at kapasiteten økte noe. Det var derfor mulig å bruke privatpleien til en del pasienter utskrevet på prøve og å benytte den for rekonvalesenter.

Utenom 200 pasienter som ble innlagt i 1947, ble det søkt om plass for ytterligere 47 pasienter. Av disse ble 29 henvist til andre sinnssykehus, mens 18 måtte avvises. De som ble avvist, var i første rekke pasienter som i mange år har vært i privatpleie, og som forpleierne har sagt opp av forskjellige grunner. En har i disse tilfelle forsøkt å imøtekomme forpleiernes krav f. eks. ved å gi tillegg til forpleiningsgodtgjørelsen o. l.

R e i t g j e r d e t: Etterspørselen etter plass var mindre enn i 1946, og tallet på innlegginger gikk ned, da det ikke ble opptatt vanlige sinnssyke slik som under krigen. Likevel hadde en et stort overbelegg på alle avdelinger.

K r i m i n a l a s y l e t: Heller ikke i 1947 ble det lagt inn noen sinnssyke i Kriminalasylet. 8 pasienter ble i årets løp overført til Reitgjerdet, og plassforholdene ved årets utgang var betydelig bedret.

D i k e m a r k: Sykehuset hadde fortsatt et stort overbelegg.

V e u m: Middelbelegget i 1947 var betydelig større enn i 1946, og syke-

huset hadde fremdeles et stort overbelegg. Årsaken var bl. a. at en ennå hadde 10 evakuerte Finnmarkspasienter, og at en hadde måttet ta imot altfor mange åndssvake og senil demente. Dessuten var det fremdeles vanskelig å få anbrakt pasienter i privat forpleining.

B l a k s t a d: Også i 1947 ble de fleste pasienter mottatt uten ventetid. I årets løp ble 86 menn og 100 kvinner innlagt.

S a n d e r u d: Sykehuset klarte seg om enn med store vansker uten venteliste. Det viste seg fremdeles vanskelig å få skrevet ut pasienter til privat forpleining. Trass i det store overbelegg, fant en det i enkelte tilfelle nødvendig å hjelpe andre fylker som var i sykehusnød med å ta imot pasienter som trengte øyeblikkelig hjelp.

Det fortsatte å strømme inn pasienter som led av alderdomssvakhet og imbesillitet, og disse pasienter utgjør en altfor stor del av sykehusets samlede belegg.

P r e s t e s e t e r: Plassforholdene volder store vanskeligheter for distriktene, særlig for sinnssyke med begynnende sinnssykdom. Det gjelder både adgangen til innlegging på Psykiatrisk klinikk og sinnssykehus utenfor fylket. Oppland fylke har ikke noen anstalt som kan fungere som psykiatrisk klinikk, og fylkets sinnssykehus er ikke blitt utvidd med henblikk på dette.

L i e r a s y l e t: En har måttet ta i alt 22 sengeplasser fra de syke for å skaffe betjeningen boliger. Dette er et meget uheldig forhold, da sykehusnøden stadig stiger.

Sykehuset fylles mer og mer av uhelbredelige pleiepasienter, og vekslingen blir mindre for hvert år. Noen bedring blir det ikke før en får sendt tilbake de nordnorske pasientene og får plasert de åndssvake og epileptikerne og dessuten får bygd flere boliger for personalet.

Plassmangelen er også årsak til at det blir for mange dårlige pasienter på de rolige avdelingene og at pasienter som burde ha isolat, må anbringes på vaktosal.

Forholdene i familiepleien er blitt betydelig vanskeligere i de siste årene. Bøndene er blitt bedre økonomisk stilt, og vil helst bare ha pasienter som kan gjøre nytte for seg. Det er også vanskelig med utstyr.

F a r e t: Heller ikke i 1947 kunne en få middelbelegget ned på et rimelig nivå. Behovet for sykehusplasser i fylket er fortsatt større enn de disponible plasser en har. Sykehuset er etter hvert blitt belagt med så mange kronisk syke som ikke kan anbringes i privatpleie at en bare har få plasser for sirkulasjon. Mange akutt syke, som kunne trenge hurtig hjelp, har derfor måttet vente lenge på plass. En arbeider nå med å få opprettet sinnssykeseller i distriktene, hvor en midlertidig kan ta seg av akutt syke.

Det er med årene blitt praktisk talt umulig å få anbrakt sinnssyke fra Telemark i Dr. Dedichens klinikk eller på andre sinnssykehus. I årets løp ble de 30 plasser som Telemark fylke disponerte på Lierasylet sagt opp, men Gaustad sykehus overtok disse pasienter.

V a l e n: Overbelegget var fortsatt meget stort. Belegget på sykehuset blir stadig mer preget av senile som blir lagt inn, til tross for at de ofte kunne greidd seg utenfor sykehuset med god hjelp eller på gamlehjem.

N e e v e n g å r d e n: Sykehuset kunne som tidligere ta imot pasienter hjemmehørende i Bergen uten større ventetid, men behovet for plasser er økt, og en måtte i større utstrekning enn før avslå søknader om plass for pasienter fra Sogn og Fjordane. Ventelisten vokser stadig, og dette fylke er i en meget vanskelig stilling når det gjelder å få plass til sine pasienter.

Det viste seg vanskelig å skaffe private forpleiere i tilstrekkelig antall for dertil egnede pasienter, og sykehusets effektivitet nedsettes betraktelig ved at pleiepasienter blir gående på sykehuset. Det synes nødvendig å skaffe plass for slike pasienter ved nye pleieavdelinger.

O p d ø l: Pasientenes venteliste og ventetiden økte i 1947. Årsaken må søkes i flere forhold, dels i masseoppsigelse av pasienter i privat forpleining, og dels vanskene med å få skrevet ut nye pasienter til privatpleien. En har imidlertid forsøkt å hjelpe hvor hjelp var mest påkrevd.

Ø s t m a r k a: I 1947 ble det lagt inn 247 pasienter. Overlegen framhever, akkurat som i 1946, at denne store sirkulasjonen ikke kan gå i lengden, og at det er nødvendig å avlaste sinnssykehusene i Trøndelag for den store byrde de har ved å forpleie så mange syke fra de tre nordligste fylker.

O s l o H o s p i t a l: Overbelegget var høyt også i 1947. En har vesentlig tatt imot gamle sinnssyke, dels fordi behovet for plass for slike er særlig stort, og dels fordi sykehuset ennå ikke har det nødvendige utstyr til å drive aktiv terapi.

For å få et inntrykk av pasientvekslingen ved de forskjellige offentlige sinnssykehus, har en i tabell c satt tallet på direkte inn- og utskrivninger i forhold til middelbelegget. Dessuten viser tabellen overbelegget i prosent av tallet på sykeplasser.

Tabell b viste at vekslingen i belegget på sinnssykehusene i alt var noe mindre i 1947 enn i 1946, men større enn i årene før. Tabell c viser at pasientvekslingen varierte mye fra sinnssykehus til sinnssykehus. Østmarka og Rønvik hadde fremdeles en unormalt stor pasientveksling. For de andre sinnssykehus var vekslingen omtrent som året før, og den lå svært lavt for Dale og Presteseter.

Det gjennomsnittlige overbelegg for alle sinnssykehus lå i 1947 på 20 pst. av antall sykeplasser, mot 17 pst. i 1946.

Overbelegget varierer også meget fra sykehus til sykehus. For Gaustad og Rønvik er det ikke beregnet noe overbelegg, fordi ikke alle sykeplassene var i drift i 1947. Blant de andre sinnssykehus hadde Presteseter og Faret størst overbelegg, mens Dikemark var gunstigst stilt.

I tabell 3 side 29 finnes oppgaver over sykehusenes privatpleie.

Ved utgangen av 1947 ble 468 pasienter forpleid på denne måte ved de 7 sinnssykehus som hadde privatpleie, mot 483 ved utgangen av 1946. Ned-

Tabell c. Oversikt over pasientvekslingen og overbelegget ved de offentlige sinnssykehus i 1944—1947.

La circulation des patients et l'excédent sur la capacité dans les hospices publics.

	Direkte inn- og utskrivninger i pst. av middelbelegget <i>Admissions et sorties directes en p.c. de la moyenne quotidienne</i>				Overbelegget i pst. av antall sykeplasser <i>Pourcentage de l'excédent sur la capacité</i>			
	1944	1945	1946	1947	1944	1945	1946	1947
Sinnssykehus uten privatpleie. <i>Hospices sans traitement en familles sous la surveillance des hospices.</i>								
Gaustad	66.8	71.5	78.9	66.4	0.5	1.7	—	—
Eg ¹	55.0	—	—	—	22.9	—	—	—
Dikemark	59.7	54.4	56.2	59.6	7.7	8.8	1.3	5.7
Veum	46.8	56.6	54.5	56.2	13.8	13.2	14.4	16.2
Blakstad	70.3	68.8	85.9	88.5	6.6	9.0	10.4	11.3
Faret	52.0	63.1	38.3	50.6	48.2	50.0	50.6	51.2
Dale	45.8	48.2	39.5	40.2	18.2	19.7	20.0	23.3
Valen	69.3	59.0	68.4	73.2	34.7	37.0	37.4	37.0
Neevengården }	38.2	48.1	54.6	46.3	24.7	22.2	46.1	31.6
Rosenberg }								
Opdøl	51.0	66.0	61.5	61.8	31.9	32.3	31.9	26.6
Østmarka	302.0	294.0	150.8	136.3	—	—	11.3	37.8
Tils. Total	58.5	62.4	65.5	65.0	16.4	16.8	18.1	22.2
Sinnssykehus med privatpleie. <i>Hospices avec traitement en familles sous la surveillance des hospices.</i>								
Eg ¹	—	91.0	88.4	73.4	—	26.8	16.5	17.7
Rotvoll	36.7	62.5	51.9	75.1	—	—	13.4	19.2
Rønvik	538.5	—	400.0	377.4	—	—	—	—
Sanderud	55.3	51.2	72.3	68.8	23.8	30.3	25.3	22.4
Presteseter	27.5	29.3	35.2	32.0	56.0	51.8	68.0	68.0
Lierasylet	75.5	73.4	82.2	65.9	16.1	20.1	16.4	16.8
Tils. Total	59.8	64.7	78.2	76.6	25.1	28.1	22.7	23.4
Reitgjerdet	98.3	88.5	27.7	12.3	49.4	57.5	48.8	42.5
Kriminalasylet	—	2.2	2.2	2.6	37.5	43.8	40.6	21.9

¹ Eg sykehus fikk privatpleie i 1945.

gangen skyldes alle oppsigelsene fra forpleiernes side, som bevirket at det i 1947 nesten ble ført like mange pasienter tilbake til sykehusene som det ble satt ut.

Tabell d gir en oversikt over det prosentvise antall pasienter som ved utgangen av årene 1945—1947 var bortsatt i privatpleie ved de enkelte sykehus som hadde privatpleie.

Tallene viser tilbakegang for samtlige sinnssykehus med privatpleie. Når det gjelder Rønvik sykehus må imidlertid størrelsen av privatpleien og nedgangen i denne ses på bakgrunn av gjenreisningen av sykehuset.

Den diagnose som forekommer hyppigst er schizofrenia. Både i 1946 og 1947 led 31 pst. av de innlagte pasienter av denne sykdom. 23.7 pst. av pasientene hadde psychosis ex constitutione i 1947. Denne diagnose har relativt økt betydning i de senere år.

Videre ser en at fordelingen etter diagnose er forskjellig for menn og kvinner. Schizofrenia er hyppigere blant menn enn blant kvinner, mens konstitusjonelle og manisk-melankolske psykoser forekommer oftere blant kvinner.

Tabell f viser pasientenes alder da de første symptomer viste seg.

Tabell f. Pasientenes alder da de første symptomer viste seg.

Répartition par l'âge dans lequel se montrèrent les premiers symptômes.

Alder Age	1941—1945			1946			1947		
	I alt Total	Derav Dont		I alt Total	Derav Dont		I alt Total	Derav Dont	
		M	H		K	F		M	H
	Pst.	Pst.	Pst.	Pst.	Pst.	Pst.	Pst.	Pst.	Pst.
—14 år ans . . .	4.8	5.6	4.0	4.3	4.5	4.2	3.2	4.3	2.0
15—19 » » . . .	8.8	9.1	8.4	6.0	5.8	6.3	5.5	6.6	4.4
20—24 » » . . .	11.5	13.0	10.1	11.8	14.4	8.8	10.9	11.8	9.8
25—29 » » . . .	9.4	9.8	9.0	12.1	13.2	10.8	11.4	11.5	11.2
30—34 » » . . .	8.3	8.5	8.2	10.1	10.5	9.6	9.2	8.2	10.3
35—39 » » . . .	7.7	7.0	8.3	7.7	6.3	9.2	9.6	9.5	9.7
40—44 » » . . .	7.4	6.2	8.6	7.8	6.8	8.9	8.1	6.7	9.7
45—49 » » . . .	5.8	4.6	7.0	6.3	5.0	7.8	6.5	4.2	9.1
50—59 » » . . .	8.8	7.7	9.7	9.8	8.1	11.7	9.9	9.6	10.3
60—69 » » . . .	6.4	5.8	7.0	6.1	6.1	6.2	6.0	6.6	5.4
70—79 » » . . .	4.2	4.4	4.0	3.4	3.9	2.9	3.4	3.1	3.7
80+ » » . . .	1.2	1.3	1.2	0.7	0.6	0.9	1.3	1.2	1.3
Ukjent Inconnu . . .	15.7	17.0	14.5	13.9	14.8	12.7	15.0	16.7	13.1
I alt. Total	100.0	100.0	100.0	100.0	100.0	100.0	100.0	100.0	100.0

I 1947 var 34 pst. av mennene og 27 pst. av kvinnene blitt syke før de fylte 30 år, mot henholdsvis 38 og 30 pst. i 1946. Tallene viser at forholdsvis flere menn blir syke i ung alder enn kvinner.

Tabell g viser den prosentvise fordeling av pasientene etter alder ved innleggingen i sinnssykehus.

I 1947 var 31 pst. av mennene og 24 pst. av kvinnene under 30 år ved innleggingen i sinnssykehus. En ser at både ved sykdommens begynnelse og ved innleggingen var de yngre aldersklasser sterkt representert, særlig blant menn. Forholdet henger sammen med at schizofrenia som er den sinnssykdom som forekommer hyppigst, fortrinsvis opptrer i ung alder og er hyppigere blant de mannlige enn blant de kvinnelige pasienter.

I tabell 6 side 31 og i tabell h er pasientene delt etter sykdommens varighet ved innleggingen for hver enkelt diagnose. Med sykdommens varighet forstår en her tidsrommet fra siste anfalls begynnelse til innleggingen. For en del pasienter har det ikke vært mulig å oppgi sykdommens varighet. I tabell h har en derfor

Tabell g. Pasientenes alder ved innleggingen.
Répartition par l'âge lors de l'admission.

Alder Age	1941—1945				1946				1947			
	I alt Total	Derav		Dont	I alt Total	Derav		Dont	I alt Total	Derav		Dont
		M	H	K F		M	H	K F		M	H	K F
	Pst.	Pst.	Pst.	Pst.	Pst.	Pst.	Pst.	Pst.	Pst.	Pst.	Pst.	
—14 år ans . . .	0.8	0.9	0.7	0.2	0.3	0.1	0.6	0.7	0.4			
15—19 » » . . .	7.3	7.8	6.9	4.5	4.3	4.7	5.2	6.6	3.7			
20—24 » » . . .	12.0	13.6	10.5	10.3	12.3	7.9	8.9	9.6	8.1			
25—29 » » . . .	11.6	13.0	10.2	14.1	16.3	11.6	12.8	13.6	11.9			
30—34 » » . . .	10.4	11.7	9.2	12.1	12.4	11.7	10.9	11.7	9.9			
35—39 » » . . .	9.9	9.5	10.2	10.7	11.2	10.1	12.3	13.1	11.4			
40—44 » » . . .	9.5	8.5	10.4	9.3	8.7	10.1	11.7	10.8	12.8			
45—49 » » . . .	8.5	7.4	9.5	9.1	8.2	10.1	8.4	6.8	10.2			
50—59 » » . . .	12.5	10.5	14.4	13.4	11.8	15.3	12.9	11.0	15.1			
60—69 » » . . .	9.2	8.2	10.3	8.7	7.5	10.1	9.3	9.2	9.4			
70—79 » » . . .	5.2	5.5	5.0	6.0	5.9	6.2	5.1	5.1	5.1			
80+ » » . . .	2.3	2.2	2.3	1.4	0.9	2.0	1.9	1.8	2.0			
Ukjent <i>Inconnu</i> . . .	0.8	1.2	0.4	0.2	0.2	0.1	—	—	—			
I alt. <i>Total</i>	100.0	100.0	100.0	100.0	100.0	100.0	100.0	100.0	100.0			

bare regnet med pasienter med kjent sykdomsvarighet. Pasienter med diagnose idiotia et psychosis ex imbecillitate og psychosis epileptica er holdt utenfor.

Pasienter med diagnosene psychoses manico-melancholica og symptomaticae ble hurtigst lagt inn.

I 1947 var henholdsvis 83 og 92 pst. av disse lagt inn før sykdommen hadde vart ett år. Tabellen viser videre at for de fleste diagnoser var så godt som alle pasientene lagt inn på sinnssykehus før sykdommen hadde vart 5 år.

I tabell 7 side 32 er pasientene delt etter en mer spesifisert diagnoseliste. Delingen på undergrupper er imidlertid ufullstendig, da diagnosen ikke er blitt tilstrekkelig nøyaktig gitt for en del pasienter.

Tabell h. Sykdommenes varighet ved innleggingen.
Kumulativ fordeling.

Durée de la maladie lors de l'admission. Répartition cumulative.

Diagnose Diagnose	Varighet under <i>Durée moins de</i>							I alt med kjent varighet <i>Durée connue total</i>
	1 år an	2 år ans	3 år ans	4 år ans	5 år ans	10 år ans	15 år ans	
	Pst.	Pst.	Pst.	Pst.	Pst.	Pst.	Pst.	Pst.
Psychosis ex constitutione . . .	78.4	88.5	92.4	93.3	94.7	98.0	99.4	100.0
Psychosis manico-melancholica .	83.0	89.4	93.6	94.3	97.2	98.6	99.3	100.0
Schizophrenia	64.6	74.5	80.6	85.4	88.2	93.9	96.3	100.0
Psychoses symptomaticae . . .	91.5	91.5	97.9	100.0	100.0	100.0	100.0	100.0
Psychosis alcoholica	85.7	95.2	95.2	95.2	95.2	100.0	100.0	100.0
Psychosis syphilogenes	57.1	74.3	94.3	94.3	97.1	97.1	100.0	100.0
Psychosis ex involutione et senio	56.3	70.4	77.8	83.0	86.7	94.1	97.0	100.0
Psychosis ex vitio cerebri . . .	50.0	62.5	68.8	68.8	81.3	93.8	93.8	100.0

Nærmere halvparten av de pasienter som ble lagt direkte inn igjen, led av schizofrenia, vel 17 pst. led av psychosis manico-melancholica og 16 pst. av psychosis ex constitutione.

Av alle direkte gjeninnlagte pasienter i 1947 var 71 pst. skrevet ut siste gang i årene 1943—47. Blant de pasienter som sist var skrevet ut i 1947 og 1946 hadde 445 eller 81 pst. vært utenfor sykehus under ett år. I prosent av alle gjeninnlagte hadde 39 pst. vært ute mindre enn ett år, vel 25 pst. under 6 måneder, 15 pst. under 3 måneder og vel 5 pst. under 1 måned.

I tabell 11 side 36 er det gitt en detaljert oversikt over de forskjellige flyttinger av pasienter fra et sinnssykehus til et annet. Tabellen viser til og fra hvilke sykehus pasientene ble flyttet.

I 1947 ble det i alt foretatt 130 overflyttinger av pasienter, mot 192 i 1946. Også i 1947 lå tallet på flyttinger høyere enn i årene før krigen, vesentlig på grunn av alle de vanskeligheter som krigen skapte.

Av tabellen ser en bl. a. at Rønvik og Østmarka tok hjem en del pasienter. Dessuten ble de pasienter som Faret sykehus hadde hatt på Lierasylet, i 1947 overført til Gaustad sykehus.

4. Pasienter utskrevet fra sinnssykehusene.

Sorties.

I 1947 ble det foretatt 2 292 direkte utskrivninger fra sinnssykehusene, mot 2 239 i 1946. Tallet omfatter ikke overflyttingene som ble behandlet i foregående avsnitt og heller ikke dødsfall som blir omtalt i avsnitt 5.

I tabell 12 side 37 er de direkte utskrivningene fra de enkelte sinnssykehus og innen de forskjellige diagnosegrupper delt etter utskrivningsmåten. I samme tabell er dødsfallene fordelt på sinnssykehus og etter diagnose.

I 1947 ble 468 eller 20 pst. skrevet ut med offentlig forpleiningsbidrag i henhold til sinnssykeloven av 1925, mot 18 pst. i 1946. I de siste årene har andelen av utskrevne med offentlig forpleiningsbidrag vært mye lavere enn før krigen. 28 pst. av dem som ble skrevet ut med offentlig forpleiningsbidrag ble skrevet ut til eget hjem eller slektninger, 65 pst. til andre private og 7 pst. til gamlehjem eller liknende.

Blant dem som ble skrevet ut uten offentlig forpleiningsbidrag ble 93 pst. skrevet ut til eget hjem, 2 pst. til andre private og 5 pst. til sykehus, gamlehjem, pleiehjem o. l.

I tabell 13 og 14 side 38 og 39 er de direkte utskrevne delt etter behandlingens varighet og utfall. Med varigheta menes varigheten av siste sykehusopphold.

Tilsvarende har en i tabell j satt opp en kumulativ prosentfordeling av behandlingens varighet for de forskjellige diagnoser.

Tabellen viser at behandlingstiden varierer meget med diagnosen. Blant de største grupper hadde de konstitusjonelle og manisk-melankolske psykoser

Tabell j. Behandlingens varighet. Kumulativ fordeling.
Durée du séjour à l'hospice. Répartition cumulative.

Diagnose <i>Diagnose</i>	Varighet under: <i>Durée moins de:</i>					
	$\frac{1}{2}$ år an	1 år an	$1\frac{1}{2}$ år an	2 år ans	5 år ans	10 år ans
Idiotia et psychosis ex imbecillitate	Pst. 45.7	Pst. 63.8	Pst. 75.4	Pst. 84.1	Pst. 94.2	Pst. 98.6
Psychosis ex constitutione	74.4	86.6	90.8	93.9	97.1	98.9
Psychosis manico-melancholica	75.0	87.7	90.7	93.1	97.3	99.1
Schizophrenia	46.4	63.8	71.9	76.2	85.2	93.1
Psychoses symptomaticae	87.3	94.5	96.4	98.2	98.2	100.0
Psychosis epileptica	67.7	74.2	74.2	77.4	90.3	100.0
Psychosis alcoholica	77.8	100.0	100.0	100.0	100.0	100.0
Psychosis syphilogenes	27.0	51.4	64.9	70.3	78.4	78.4
Psychosis ex involutione et senio	65.0	76.0	78.0	83.0	98.0	100.0
Psychosis ex vitio cerebri	61.5	92.3	92.3	92.3	96.2	100.0
Psychoses aliae et male definitae	66.7	75.0	83.3	100.0	100.0	100.0
Non insani	90.7	97.9	98.6	100.0	100.0	100.0
I alt. Total 1947	62.1	76.6	82.2	86.0	92.4	96.6
» » » 1946	62.9	77.8	83.3	86.3	93.6	97.0
» » » 1945	59.8	74.4	80.5	83.7	93.6	97.0
» » » 1941—45	56.1	72.1	78.2	81.8	91.1	95.9

omtrent like lang behandlingstid, idet 87 pst. av disse hadde vært behandlet under ett år og 3 pst. over 5 år. Lengst behandlingstid hadde de schizofrene pasientene, 64 pst. av disse var behandlet under ett år og 15 pst. over 5 år. Behandlingstiden for de schizofrene var omtrent den samme som i 1946, men mye kortere enn i tidligere år. For alle diagnoser under ett var behandlingstiden i 1947 også omtrent som i 1946, men atskillig kortere enn i årene før og under krigen.

Tabell k. Pasienter utskrevet som ikke sinnssyke
i prosent av alle utskrevne pasienter.

Sorties de non aliénés sur sorties totales.

Diagnose <i>Diagnose</i>	1945	1946	1947
	Pst.	Pst.	Pst.
Idiotia et psychosis ex imbecillitate	29.9	29.2	28.3
Psychosis ex constitutione	71.5	70.8	66.7
Psychosis manico-melancholica	74.2	76.4	75.0
Schizophrenia	23.1	24.1	23.1
Psychoses symptomaticae	77.9	86.4	81.8
Psychosis epileptica	26.3	31.0	29.0
Psychosis alcoholica	61.1	96.3	72.2
Psychosis syphilogenes	17.2	31.8	24.3
Psychosis ex involutione et senio	21.8	17.5	32.0
Psychosis ex vitio cerebri	46.4	39.1	30.8
Psychoses aliae et male definate	73.7	50.0	41.7
I alt. Total	47.4	48.0	45.1

Den kortere behandlingstid nå skyldes som nevnt dels at mange sinnssykehus må skrive ut pasientene så snart som mulig på grunn av plassmangel, men samtidig har de mer effektive behandlingsmetoder sikkert også spilt en vesentlig rolle.

Tabell k viser at 45 pst. av de utskrevne pasienter ble skrevet ut som ikke sinnssyke, mot 48 pst. i 1946. For de enkelte diagnoser varierer tallene meget fra år til år.

5. Pasienter døde på sinnssykehusene.

Décès.

I løpet av 1947 døde i alt 308 av pasientene på sinnssykehusene, herav 163 menn og 145 kvinner. Satt i forhold til middelbelegget døde 41.5 pr. 1 000, mot 39.8 i 1946.

I tabell 15 side 40 er de døde på de forskjellige sinnssykehus delt etter dødsårsak, og alle døde etter alder og dødsårsak. Tabell l gir den prosentvise fordeling av de døde etter dødsårsak.

Tuberkulosen forekom hyppigere som dødsårsak i 1947 enn i 1946, med henholdsvis 15.3 pst. mot 11.8 pst. av alle dødsfall. Men tuberkulosen er ikke lenger den hyppigste dødsårsak blant de sinnssyke. I de senere år har sykdommer i åndedretsorganene vært årsak til de fleste dødsfall blant de sinnssyke.

Tabell l. Prosentvis deling av døde på sinnssykehusene etter dødsårsaker.

Décès dans les hospices. Chiffres relatifs.

Nr.	Dødsårsak ¹ <i>Cause de décès</i>	1941—1945			1946			1947		
		I alt	M	K	I alt	M	K	I alt	M	K
3	Tuberkulose	17.6	17.4	17.9	11.8	12.6	10.9	15.3	19.0	11.0
4-5	Andre infeksjonssykdommer	4.5	4.4	4.6	2.8	2.5	3.1	2.3	3.1	1.4
9	Apopleksi, trombose og emboli i hjernen	3.6	3.4	3.9	4.5	2.5	7.0	8.4	7.4	9.6
10	Tabes dorsalis, paralysis gener. og lues cerebri	8.0	10.2	4.9	4.5	6.9	1.5	4.2	5.5	2.8
11-12	Andre organiske nervesykdommer	1.8	1.4	2.2	4.5	5.7	3.1	3.2	4.9	1.4
14-15	Sykdommer i hjerte- og kretsløpsorganer	9.7	9.2	10.4	12.2	14.5	9.3	12.7	11.0	14.5
16-17	Sykdommer i åndedretsorganene	22.0	22.3	21.6	26.0	25.8	26.4	20.8	22.1	19.3
18-19	Sykdommer i fordøyelsesorganene	6.6	6.4	7.0	4.2	3.1	5.4	5.2	3.7	6.9
22	Kreft og andre ondartede svulster	4.4	3.9	5.1	5.2	6.9	3.1	6.2	4.9	7.6
24	Senilitet	7.1	6.4	8.0	8.7	6.3	11.6	6.5	3.7	9.6
	Øvrige årsaker	14.7	15.0	14.4	15.6	13.2	18.6	15.2	14.7	15.9
	I alt	100.0	100.0	100.0	100.0	100.0	100.0	100.0	100.0	100.0

¹ Traduction française voir tableau 15 page 40.

6. Helseforholdene.

L'état sanitaire.

Nedenfor skal en gi et utdrag av overlegenes beretninger om helseforholdene på sinnssykehusene i 1947.

G a u s t a d: Den legemlige helse blant de syke var god. Av smittsomme sykdommer forekom 2 erysipelas, 1 hepatitis epidemica og 1 impetigo contagiosa. Dessuten var det tallrike tilfelle av akutt gastroenteritt, men de fleste av disse var lettere matforgiftninger hos pasienter med liten tålsomhet for tyngre mat.

På tuberkuloseavdelingen ble det i årets løp behandlet 37, og belegget ved utgangen av året var 25.

Kostholdet var tilfredsstillende, men forsyningssituasjonen gjorde det ikke mulig på noen måte å heve nivået.

E g: I de tre første månedene av 1947 hadde en en ganske alvorlig difteri-epidemi. Det var særlig personalet og funksjonærer som ble angrepet, i alt 16. Hertil kom 24 smittebærere som måtte isoleres. Det må anses som sikkert at smitten skrev seg fra sykehusets eget gårdsbruk.

Epidemiske sykdommer av betydning forekom ellers ikke. Som ellers om årene var det en del spredte tilfelle av angina og infektøs diarré.

Fra 1. juli ble det knyttet fast tuberkuloselege til sykehuset. Alle nyinnlagte pasienter blir røntgengjennomlyst, alle som utskrives og alle tbc-suspekterte kasus og kontrollkasus, dessuten det øvrige belegg helst en gang årlig. Det ble påvist ett tilfelle av tuberkulose blant pasientene.

Ellers forekom ikke interkurrente sykdommer av særlig interesse.

R o t v o l l: Sunnhetstilstanden blant pasientene var gjennomgående god. Av epidemiske sykdommer forekom ett tilfelle av difteri og 3 tilfelle av icterus catarrhalis. Det ble ikke konstatert noen nye tilfelle av tuberkulose, blant det tidligere belegg derimot ble det lagt inn 5 kvinner som hadde tuberkulose.

Kostholdet var alminnelig bra. Enkelte ting var vanskelig å skaffe.

R ø n v i k: Med hensyn til helseforholdene var det intet særlig å bemerke.

R e i t g j e r d e t: Det forekom ingen alvorlige epidemiske sykdommer. Sykehusets tuberkuloseavdeling med plass til 20 pasienter hadde fullt belegg. Det ble bare påvist ett nytt tilfelle.

K r i m i n a l a s y l e t: Sunnhetstilstanden blant pasientene var god, og det forekom ingen epidemiske eller andre alvorligere legemlige sykdommer.

D i k e m a r k: Sunnhetstilstanden var stort sett god. Det forekom ingen alvorligere epidemier av noen art. Difterivaksinasjon av nye pasienter og nyansatt betjening ble fortsatt også i 1947.

Av interkurrente sykdommer opptrådte det en del forkjølelsesykdommer, bronchopneumoni, diarré osv. Videre forekom en del frakturer.

V e u m: Helbredstilstanden blant pasientene var god, og en hadde ikke større epidemier. Det forekom en del spredte tilfelle av difteri, med ett dødsfall. Videre hadde en 4 dødsfall av tuberkulose.

B l a k s t a d: Sunnhetstilstanden var god hele året igjennom. Epidemiske sykdommer forekom ikke.

S a n d e r u d: Sunnhetstilstanden blant pasientene var stort sett god, men det forekom noen ganger epidemiske diarréer som en ikke fant noen sikker årsak til. Det er mulig at de dårlige drikkevannsforhold var en medvirkende årsak.

På kvinneavdelingen opptrådte to nye tilfelle av tuberkulose. Alle pirquet negative ble BCG-vaksinert.

P r e s t e s e t e r: Det var ingen særlige epidemiske sykdommer i 1947.

L i e r a s y l e t: Kostholdet var bra, og den legemlige helbredstilstand blant pasientene var god. Det ble ikke oppdaget nye tilfelle av lungetuberkulose.

Av epidemiske sykdommer forekom det en del pneumoni, erysipelas og akutte diarréer. I siste halvdel av juli fikk en av pasientene på kvinneavdelingen tyfoidfeber, og 14 dager senere ble en av de andre pasientene syk. Det ble satt i gang iherdig leting etter smittebærere. Hele avdelingen ble en tid isolert. En fant en smittebærer, og etterat hun var blitt isolert, oppsto det ikke noen nye sykdomstilfelle.

F a r e t: Sunnhetstilstanden med hensyn til interkurrente sykdommer var god i 1947. En hadde de vanlige småepidemier med forkjølelsesykdommer og akutte mave- og tarmkatarrar. Det forekom ikke noe tilfelle av alvorlig epidemisk sykdom.

Det forekom ikke noe nytt tilfelle av smittsom tuberkulose, men hos en pasient ble det konstatert hilusadenit og hos en pasient plevritt.

BCG-vaksinasjonen av pirquet negative pasienter fortsatte.

V a l e n: Helbredstilstanden holdt seg bra både blant pasienter og personale, og det forekom ikke epidemier av noen art.

Tuberkulosen viste ikke økende tendens. Hos to menn fant en åpen tuberkulose, og disse ble straks isolert. BCG-vaksinasjonen ble fortsatt, og alle nye pasienter ble røntgengjennomlyst. Både pasienter og personale ble systematisk vaksinert mot difteri, tyfus og paratyfus.

N e e v e n g å r d e n: Sunnhetstilstanden var god. Utpå høsten forekom det noen tilfelle av difteri både blant pasienter og personale. Ved grundig gjennomvaksinering av belegget og isolasjon forsvant difterien etter hvert.

R o s e n b e r g: Sunnhetstilstanden var meget god både blant pasientene og personalet. Epidemiske sykdommer forekom ikke og heller ikke ulykker.

O p d ø l: Sunnhetstilstanden blant pasientene var stort sett god, og det forekom ikke interkurrente sykdommer. Pasientenes vektøking fortsatte, men vekten syntes å stabilisere seg i løpet av året.

Kostholdet var som tidligere, med utnyttelse av de råvarer en kunne skaffe enten ved kjøp eller fra gårdsbruket og gartneriet.

Ø s t m a r k a: Bedre muligheter for å oppspore og isolere tuberkulose gjorde at dødeligheten var lav i 1947. Ved gjennomlysning av pasientenes lunger

ble det funnet tuberkuløse forandringer hos tre pasienter, men tuberkulose-avdelingen tok også imot en del andre som led av tuberkulose ved innleggelsen.

Sunnhetstilstanden for øvrig var god.

O s l o H o s p i t a l: Sunnhetstilstanden var god. De fleste dødsfall på sykehuset skyldtes marasmus senilis, bronchopneumoni og apoplexia.

M ø l l e n d a l: Helbredstilstanden var bra så vel blant pasienter som betjening.

7. Sykebehandlingen.

La thérapeutique.

I det følgende skal en gi en del korte utdrag av uttalelsene fra overlegene i årsberetningene om de medisinske behandlingsmetoder, arbeidsvirksomhet m. m.

G a u s t a d: I behandlingen av de syke fulgte en de samme retningslinjer som før. Sjøkkbehandlingen har i de senere år vært brukt også på tuberkuløse sinnssyke, og den synes ikke å ha hatt noen uheldig virkning på tuberkulosen. I en rekke tilfelle virket den psykiske bedring som ble oppnådd heldig tilbake på tuberkulosen, da pasientene fikk bedre humør og matlyst og roligere og rensligere livsvaner.

I 1947 var gjennomsnittlig 66.3 pst. av pasientene i arbeid, mot 60.1 pst. i året før. Stigningen skyldtes ikke minst at sløve og vanskelige pasienter ble satt til å transportere diverse ting i håndbærer. Arbeidet er nyttig, det kan varieres etter pasientenes krefter, og hendene er opptatt slik at selv impulsive pasienter kan være med.

E g: Sykebehandlingen ble drevet etter de vanlige medisinske prinsipper.

Arbeidsvirksomheten kom i god gjenge på kvinnesiden etterat en fikk egnede arbeidsrom. På mannssiden var arbeidsvirksomheten innendørs tilfeldig og planløs på grunn av manglende lokaler og øvelse hos personalet.

R o t v o l l: I behandlingen av de syke ble sjøkkbehandling anvendt på 58 pasienter. Det forekom ingen komplikasjoner under behandlingen.

En etterundersøkelse av de sjøkkbehandlede i årene 1939—45 viste at stemningspsykosene frambød de beste resultatene etter sjøkkbehandling, mens det ved schizofreni bare kunne oppvises få tilfelle av helbredelse.

Isolasjon ble anvendt for 23 pasienter på grunn av uro og voldsomhet. Lærbelter og trøyer ble anvendt på 39 pasienter.

Gjennomsnittlig 41.6 pst. av middelbelegget var i daglig arbeid i 1947. Det var fremdeles vanskelig å skaffe materialer til vevstue, bokbinderverksted etc.

R ø n v i k: Det ble fortsatt drevet intens aktiv behandling, som har vist seg å ha ikke bare øyeblikkelig effekt, men også en varig. Hovedmetoden var elektrosjøkkbehandling, supplert med pentrosolsjøkkbehandling.

Insulinbehandling ble brukt i en del tilfelle og viste en overraskende virkning på et par pasienter hvor all annen benyttet behandling hadde slått feil.

En har dog inntrykk av at det er viktig å kombinere insulinbehandlingen med elektro- eller cardiazolsjokkbehandling.

Det nye medikament amycal viste seg å være et meget nyttig diagnosticum, prognosticum og i enkelte svært lette tilfelle også terapeutisk hjelpemiddel.

Arbeidsvirksomheten utviklet seg i pakt med sykehusets øvrige utvikling og med økingen i belegget. Praktisk talt alle de vanlige arbeidsgrener var satt i virksomhet igjen, det var bare bokbinderiet og snekkerverkstedet som ennå ikke kunne benyttes på grunn av plassforholdene.

R e i t g j e r d e t: Det ble som vanlig anvendt insulin- og cardiazolsjokkbehandling, mens elektrosjokkbehandling kun var i bruk siste halvår av 1947, da det ble anskaffet nytt elektrosjokkapparat. Epileptikere ble som vanlig behandlet med sovinal og epinat.

Hypnotika ble lite brukt, likeså isolasjon av pasienter.

Arbeidsterapien ble godt gjennomført, dels utendørs i små arbeidslag på gårdsbruket og i gartneri og parker, dels på vevstuen, bokbinder-, skomaker- og malerverksted og med husarbeid på avdelingene. En del pasienter arbeider i fyrhuset, smien og på snekkerverkstedet.

I sommermånedene var opptil 65 pst. av belegget sysselsatt på en eller annen måte.

K r i m i n a l a s y l e t: Arbeidsvirksomheten i 1947 besto i husarbeid og pose- og kartongarbeid. Det siste ble utført for bedrifter i Trondheim, og det var god tilgang på arbeid.

D i k e m a r k: Cardiazolsjokk og elektrosjokk ble ikke brukt i 1947. 4 pasienter på kvinneavdelingen ble behandlet med insulinsjokk. Insulin i mindre (til dels subkomatøse) doser ble hyppig brukt som beroligende middel og for å stimulere matlysten.

På alle nyinnlagte pasienter ble det foretatt rutinemessig røntgenundersøkelse av thorax og Pirquetbestemmelse. Tenner og øre, nese, hals ble undersøkt og blodbilde tatt. På samme måte blir samtlige pasienter kontrollert med mellomrom.

Arbeidsvirksomheten økte i 1947, men denne viktige gren av sykebehandlingen lå enda tilbake, dels fordi det var vanskelig å skaffe de nødvendige arbeidsmaterialer og dels fordi en ikke hadde tilstrekkelig hjelp til å ta seg av pasientene. Dessuten har en måttet ta imot mange senil demente pleiepasienter som ikke kan beskjefliges.

V e u m: Behandlingen av de syke fortsatte etter de vanlige retningslinjer. Leukotomioperasjonen ble foretatt for første gang. 3 av pasientene ble operert av dr. A. Torkildsen på Wergelandsveiens klinikk i Oslo. Den ene pasienten døde i umiddelbar tilslutning til operasjonen. Av de to andre kasus, som begge var typiske schizofrenier og helt upåvirket av sjokkbehandling, hadde den ene en kortvarig forbigående bedring, mens den andre kunne skrives ut som ikke sinnssyk og har gjenopptatt sitt tidligere arbeid.

Det nye middel — amycal — ble også tatt i bruk, men i så liten utstrekning at en ikke kunne framlegge noen resultater.

Arbeidsvirksomheten lå fortsatt nede på grunn av materialmangel. Takket være sykehusets store gårdsbruk har en nok utendørs beskjefligelse for utearbeidende pasienter.

B l a k s t a d: Arbeidsvirksomhet og behandling ellers ble drevet uforandret.

S a n d e r u d: Insulinkoma ble gjennomført i noen større utstrekning enn året før. 22 pasienter ble behandlet, og for 14 av dem ble behandlingen avsluttet i årets løp. Resultatet var stort sett tilfredsstillende, for så vidt en kunne si noe etter så kort tids observasjon.

Elektrosjokkbehandlingen ble drevet etter de samme indikasjoner og med samme resultater som tidligere. Insulinhistaminbehandling ble innskrenket sterkt, da resultatene ikke svarte til forventningene.

Leukotomi ble utført for første gang i 1947. I årets løp ble i alt 15 pasienter operert. Den overveiende del av de opererte var dypt sløvede schizofrene som var særlig vanskelige å pleie. En ventet derfor ikke store resultater, men alle ble anstaltbedret. En av de opererte ble betydelig bedret og vil bli utskrevet. Det inntraff ett dødsfall etter operasjonen på grunn av intracerebral blødning.

Tannlege og øre- nese- halslege undersøkte og behandlet pasientene regelmessig.

Arbeidsvirksomheten viste nedgang, dels på grunn av mangel på materiell til arbeidsstuene, men vesentlig fordi en i stadig større utstrekning måtte skrive ut pasientene snarest mulig etterat de var blitt bedret, slik at de ikke fikk sin rekonvalesens på sykehuset med deltakelse i den alminnelige arbeidsvirksomhet.

P r e s t e s e t e r: Sjokkbehandling ble brukt i noen utstrekning. Virksomheten ved gårdsbruk og gartneri og på arbeidsstuer utgjorde fortsatt hovedbehandlingen.

L i e r a s y l e t: Den medisinske behandling fulgte stort sett de samme retningslinjer som før, men som ny behandlingsmetode ble leukotomi innført. I alt ble 12 menn og 9 kvinner operert i 1947. Av forsiktighetshensyn opererte en kun dårlige kronisk syke pasienter som måtte antas å være uhelbredelige. Observasjonstiden var for kort til å si noe om det endelige resultatet. Av de opererte mannlige pasienter ble en sosialt helbredet, og de fleste roligere og lettere å stelle. Tre av de opererte kvinner ble utskrevet til sine hjem, en ble sendt hjem på prøve, og en kunne sannsynligvis i nær framtid gjenoppta husmoryrket i hjemmet. Av de øvrige forble to nærmest uforandret, men resten noe bedret. Det inntraff ingen dødsfall i tilslutning til operasjonene.

På grunn av personalmangelen har det vært vanskelig å gi de leukotomerte tilstedsstillende psykisk etterbehandling, og man har derfor måttet skrive ut pasientene — når de hadde gode hjem å reise til — noe tidligere enn man fra først av gjorde.

Amycal ble ofte brukt med henblikk på å stille en mer presis diagnose.

I noen få tilfelle ble elektrosjokk kombinert med curareinjeksjoner hos eldre pasienter.

Arbeidsvirksomheten tok seg en del opp etter krigen, men var i 1947 ikke nådd førkrignivået på grunn av materialmangel.

F a r e t: Sjokkbehandling og arbeidsterapi var også i 1947 de viktigste behandlingsmetoder ved siden av behandling etter mer generelle medisinske prinsipper. Dessuten ble det i en del tilfelle benyttet suggestiv påvirkning under amycalnatriumrus. En mannlig pasient ble overflyttet til dr. Dedichens privatklinik for leukotomi. Etter operasjonen ble han ført tilbake til Faret, men det var ved årets slutt ennå for tidlig å si noe om resultatet, bortsett fra at han ble mer medgjørlig og lettere å behandle enn før.

Arbeidsvirksomheten ble drevet både innen- og utendørs.

V a l e n: I behandlingen av de syke brukte en fortsatt sjokkbehandling. Det ble benyttet cardiazol- og elektrosjokk og i mindre utstrekning acetylcholin-sjokk og insulinkur (subkomatøse doser).

Isolasjon og mekaniske tvaagsmidler ble brukt som før, men så lite som mulig. Når plassforholdene blir bedre, vil disse midler antakelig forsvinne helt.

Arbeidsvirksomheten inne minket en del på grunn av mangel på materialer, men ute ble den drevet som før.

N e e v e n g å r d e n: Aktiv behandling ble drevet i meget stor utstrekning og vesentlig med elektrosjokk. Resultatene var delvis meget oppmuntrende.

En savner en ordnet arbeidsvirksomhet på sykehuset. Det finnes ingen arbeidsstuer eller verksteder hverken for mannlige eller kvinnelige pasienter. Pasientene hjelper til på avdelingene og noen mannlige pasienter er med ute på gårdsarbeid, men pasienter fra byer er lite interessert i gårdsarbeid.

Hvis sykehuset skal kunne fylle sin oppgave som behandlingssykehus, er det nødvendig at det skaffes arbeidslokaler så snart som mulig.

Sykehuset savner også en ordnet tannbehandling.

R o s e n b e r g: Pasientene var beskjefliget på vanlig måte. Arbeidsprosenten var i 1946 ca. 3.5 pst.

O p d ø l: I årets løp ble hele belegget gitt sjokkbehandling, således at en først behandlet de pasienter som en kunne vente virkning for. De tuberkuløse sinnssyke ble skilt fra de øvrige pasienter ved at vaktstuer som tidligere var belagt med tuberkuløse ble omgjort til behandlingsavdelinger for disse.

Det finnes nå få pasienter som påviselig har tuberkelbasiller. Sykehusets røntgenanlegg var montert og stort sett ferdig ved årsskiftet.

Som ledd i behandlingen ble også arbeidsvirksomheten økt, og det lyktes å få denne opp i 56 pst. Men arbeidsvirksomheten ble fremdeles hemmet på grunn av mangel på råvarer, for små og for få arbeidsrom og lite personell.

Ø s t m a r k a: Insulin- og elektrosjokkbehandlingen ble drevet som tidligere. Høsten 1947 ble den første leukotomioperasjonen utført i Trondheim og i løpet av året ble åtte pasienter fra Østmarka operert. Herav døde en pasient

av blødning i tilslutning til operasjonen. Det var ved årets utløp ennå for tidlig å si noe bestemt om resultatene, men stort sett syntes disse å være gode.

Pasienter som skal opereres, blir overført til Trondheim sykehus, men plassforholdene og de vanskelige arbeidsforhold ved Trondheim sykehus hindrer at denne operasjon kan anvendes i den utstrekning det kunne være ønskelig.

Arbeidsterapien ble drevet som tidligere, og stort sett var det sjelden vanskelig å skaffe arbeid til pasientene. Det er bare beklagelig at garn til vevstolene ikke kan skaffes i større utstrekning.

O s l o H o s p i t a l: Sykehuset har som tidligere nevnt vesentlig tatt imot gamle sinnssyke, fordi en ikke ennå har det nødvendige utstyr til å drive aktiv terapi. En har forsøkt å få en del pasienter i virksomhet, foreløpig med strikking. Men så snart en får rom til det, er det meningen å få en arbeidssue og en ordnet arbeidsvirksomhet.

D r. D e d i c h e n s p r i v a t k l i n i k k: Sjøkkbehandling ble benyttet dels som elektrosjøkkbehandling ved lettere tilfelle, dels som kombinert insulin-cardiazolbehandling ved schizofrene tilfelle. I vel 20 forskjellige tilfelle med kronisk forløp ble det utført leukotomi. Mange av de opererte pasienter kunne skrives ut og gjenoppta sitt tidligere arbeid.

Arbeidsterapien har vesentlig bestått i å framstille leketøy som blir delt ut til barnehjemmene til jul. Dette synes i atskillig grad å øke pasientenes interesse for å arbeide.

8. Utdrag av regnskapene.

Relevé des dépenses et des recettes des hospices.

Tabell 16 er stilt opp på grunnlag av regnskapsutdrag som er sendt inn fra hvert enkelt sinnssykehus. Utgiftsgruppen omfatter ikke ekstraordinære utgifter og heller ikke forrentning og amortisasjon av anleggskostninger o. l. Under lønninger er den totale lønn ført opp, dvs. kontant lønn + emolumentfradrag. Det som personalet betaler for emolument er ført opp under inntektsgruppen.

Tabellen viser at utgiftene varierer mye fra sinnssykehus til sinnssykehus. De lokale forhold og sykehusets karakter spiller her en stor rolle. For Rønvik sykehus ligger nettoutgiftene pr. forpleiningsdag fortsatt uforholdsmessig høyt, da sykehuset ennå ikke hadde full kapasitet etter ødeleggelsene under krigen.

Nettoutgiftene pr. forpleiningsdag lå i 1946/47 ved de alminnelige offentlige sinnssykehus på mellom 7 og 13 kr. For Dr. Dedichens privatklinikk var nettoutgiftene 14 kr. pr. forpleiningsdag. Sett i forhold til 1945/46 er utgiftene pr. forpleiningsdag steget. Ved samtlige sykehus var lønningene pr. forpleiningsdag gått opp, og det bedre kosthold førte også med seg større utgifter for sinnssykehusene.

Matøret (utgifter til kosthold pr. bospist individ pr. dag) lå i 1947 lavest for Rønvik og Rotvoll med henholdsvis kr. 1.25 og 1.28. Ellers varierte matøret opp til kr. 2.00 ved offentlige sinnssykehus, mens Dr. Dedichens privatklinikk å høyest med kr. 2.74.

9. Tilleggsopplysninger gitt av fylkesmennene og de offentlige leger.

Données supplémentaires.

Tilleggstabell 1 er satt opp på grunnlag av oppgaver hentet inn gjennom fylkesmennene og viser hvor store utgifter staten og kommunene hadde til forpleining av de sinnssyke i 1947 etter loven av 5. juni 1925, og hvor mange sinnssyke hjemmehørende i de forskjellige fylker som var blitt forpleid i henhold til denne loven i løpet av året. Tabellen viser at statens og kommunenes utgifter var 28 millioner kroner i 1947, mot 25 millioner kroner i 1946. Statens utgifter til forpleining av hjemstavnsløse ubemidlede sinnssyke og utlendinger er ikke regnet med her. Ifølge statsregnskapet var utgiftene til disse i regnskapsåret 1946/47 450 789 kr. Til flytting av ubemidlede sinnssyke brukte staten i samme regnskapsår 101 165 kr. I tilleggstabell 2 er gitt tallet på sinnssyke som ble forpleid med statsbidrag utenfor sinnssykehus i de forskjellige fylker ved utgangen av hvert år. Disse oppgaver er gitt av de offentlige leger på forpleiningsstedet. I tabell m er summen av sinnssyke forpleid utenfor anstalt i hele landet stilt sammen med oppgavene over belegget på sinnssykehusene.

Tabell m. Antall sinnssyke forpleid på sinnssykehus og
antall sinnssyke forpleid med statsbidrag utenfor
sinnssykehus.

*Le nombre des aliénés traités dans les hospices et le nombre des aliénés traités partiellement
à la charge de l'État hors des hospices.*

Ved utgangen av året: <i>A la fin de l'année:</i>	På sinnssykehus <i>Dans les hospices</i>			Forpleid med statsbidrag uten- for sinnssykehus <i>Traités partiellement à la charge de l'État hors des hospices</i>			I alt <i>Total</i>	Derav <i>Dont</i>			Pr. 10 000 innb. <i>habitants</i>		
	I alt <i>Total</i>	M H	K F	I alt <i>Total</i>	M H	K F		M H	K F	I alt <i>Total</i>	M H	K F	
1933	6 870	3 868	3 002	5 074	2 271	2 803	11 944	6 139	5 805	41.8	44.0	39.7	
1934	6 958	3 864	3 094	5 328	2 395	2 933	12 286	6 259	6 027	42.8	44.6	41.1	
1935	7 153	3 943	3 210	5 551	2 541	3 010	12 704	6 484	6 220	44.1	46.0	42.3	
1936	7 357	4 042	3 315	5 807	2 680	3 127	13 164	6 722	6 442	45.5	47.4	43.6	
1937	7 497	4 102	3 395	6 066	2 806	3 260	13 563	6 908	6 655	46.7	48.5	44.9	
1938	7 674	4 190	3 484	6 355	2 930	3 425	14 029	7 120	6 909	48.0	49.7	46.4	
1939	7 699	4 213	3 486	6 682	3 126	3 556	14 381	7 339	7 042	49.1	51.1	47.2	
1940	7 818	4 236	3 582	6 575	3 083	3 492	14 393	7 319	7 074	48.9	50.6	47.2	
1941	7 804	4 233	3 571	6 407	3 008	3 399	14 211	7 241	6 970	48.0	49.8	46.2	
1942	7 573	4 116	3 457	6 364	2 967	3 397	13 937	7 083	6 854	46.7	48.3	45.1	
1943	7 514	3 991	3 523	6 149	2 835	3 314	13 663	6 826	6 837	45.5	46.4	44.7	
1944	7 543	4 011	3 532	5 896	2 730	3 166	13 439	6 741	6 698	44.4	45.4	43.4	
1945	7 545	4 062	3 483	5 583	2 530	3 053	13 128	6 592	6 536	42.9	43.9	42.0	
1946	7 810	4 247	3 563	5 633	2 654	2 979	13 443	6 901	6 542	43.0	44.8	41.2	
1947	7 957	4 296	3 661	5 903	2 748	3 155	13 860	7 044	6 816	43.8	45.2	42.5	

Hertil kommer sinnssyke som ble forpleid utenfor sinnssykehus for forsorgsvesenets og for privat regning.

Tallet på disse er etter medisinalberetningene fra de offentlige legene for 1947 ca. 1 500, hvorav 1 000 var utsatt for forsorgsvesenets regning. I alt skulle vi altså ved utgangen av 1947 ha omlag 15 400 sinnssyke her i landet.

Tilleggstabell 3 gir tallet på utstedte sinnssykeerklæringer i hvert enkelt fylke. I 1947 ble i alt 2 008 personer erklært sinnssyke, mot 1 948 i 1946.

Pleiehjem for sinnssyke. Det er hentet inn særskilte oppgaver fra pleiehjemmene over størrelsen av belegget og over til- og avgang i året. Opplysningene er tatt med under tilleggstabell 2. De 8 pleiehjem som var i drift i 1947 hadde ved utgangen av året et belegg på 358 pasienter.

Résumé.

A la fin de 1947 il y avait 22 hospices destinés au traitement des maladies mentales, dont 6 hospices nationaux, 13 hospices départementaux ou municipaux et 3 hospices privés. Le nombre total des lits disponibles dans ces hospices était de 6227 ou 1.97 par 1000 de la population totale. Les noms des hospices et leur capacité se voient du tableau 1. Le tableau a dans le texte fait voir le développement depuis 1900.

Dans les tableaux 2—4 se trouve un relevé du mouvement de la population des hospices d'aliénés en 1947. Le nombre des aliénés internés à la fin de 1947 était de 7557. Les données les plus importantes pour les années 1900, 1910, 1920 et 1930—1947 se voient du tableau b. Dans le tableau c sont rendus des renseignements sur la circulation des malades et le pourcentage de l'excédent des malades traités sur la capacité dans les différents hospices publics.

Les tableaux 5—9 font connaître la répartition des aliénés reçus pour la première fois dans un hospice norvégien suivant la nature de la maladie mentale, le sexe, l'état civil, l'âge lors de l'admission, l'âge dans lequel se montrèrent les premiers symptômes, la durée de la maladie lors de l'admission, domicile et occupation antérieure. Le nombre total en 1947 était de 1593. En pour-cent de toutes les premières admissions en 1947 30.9 étaient classées dans le groupe schizophrénia, 23.7 dans celui de psychosis ex constitutionne, 9.5 étaient atteints de psychosis ex involutione et senio et 9.7 de psychosis manico-melancholica. Voir aussi les tableaux f—h dans le texte.

Le tableau 10 donne une répartition par sexe, diagnose et année de sortie des réadmissions directes, c'est-à-dire réadmissions non compris les transferts. Le nombre total était de 1283.

Les transferts pendant l'année sont répartis dans le tableau 11.

Toutes les sorties en 1947 s'élèvent à 2730, dont 2292 sorties directes, 130 transferts et 308 décès. En tableaux 12—14 les sorties directes sont réparties par sexe, diagnose, durée du traitement etc. Le tableau j dans le texte donne une répartition cumulative d'après la durée du séjour à l'hospice. Dans le tableau 15 sont classifiés les décédés par cause de décès, âge et sexe. Les causes de décès les plus fréquentes dans les hospices en 1947 étaient les maladies de l'appareil respiratoire, 20.8 pour-cent des décès survenus sont dûs à ces maladies. La tuberculose a enlevé 15.3 pour-cent et les maladies du cœur et de l'appareil circulatoire 12.7 pour-cent des décès.

Du tableau 16 se voit la répartition des dépenses et des recettes des hospices au cours de l'année fiscale 1946/47.

Le tableau supplémentaire 1 renseigne sur le nombre des aliénés dont l'entretien est partiellement à la charge de l'Etat et sur les dépenses occasionnées par l'entretien de ces aliénés. Du tableau supplémentaire 2 se voit le mouvement des aliénés traités hors des hospices et dont l'entretien est partiellement à la charge de l'Etat. Le tableau supplémentaire 3 montre le nombre des personnes déclarées aliénées pendant l'année.

En tableau m dans le texte le nombre total des aliénés dans les hospices et des aliénés traités partiellement à la charge de l'Etat hors des hospices à la fin de 1947 est calculé à 13860 ou 43.8 par 10000 habitants. A la fin de l'année le nombre des aliénés hors des hospices entretenus par l'assistance publique ou par fonds privés est calculé à environ 1500.

Tabell 1. Sinnssykehus ved utgangen av 1947.

Hospices d'aliénés à la fin de 1947.

Navn Nom	Eier Possession de	Adresse Adresse	Åpnet Ouvert	Sykeplasser Capacité		
				I alt Total	M H	K F
Gaustad sykehus . . .	Staten. <i>l'Etat</i>	Vinderen pr. Oslo . . .	¹ / ₁₀ -1855	² 600	300	300
Eg sykehus	» »	pr. Kristiansand . . .	⁵ / ₁₀ -1881	339	169	170
Rotvoll sykehus . . .	» »	pr. Trondheim	⁸ / ₁ -1872 ¹	297	166	131
Rønvik sykehus	» »	pr. Bodø	²² / ₉ -1902	³ 133	84	49
Reitgjerdet sykehus . .	» »	pr. Trondheim	⁴ / ₄ -1923	160	160	—
Kriminalasylet	» »	pr. Trondheim	¹ / ₂ -1895	32	32	—
Dikemark sykehus . . .	Oslo by	Asker	³ / ₇ -1905	792	349	443
Veum sykehus	Østfold fylke	Glemmen pr. Fredrikstad	¹⁶ / ₆ -1914	340	180	160
Blakstad sykehus . . .	Akershus fylke	Asker	¹⁷ / ₁₁ -1904	335	194	141
Sanderud sykehus . . .	Hedmark fylke	Hjellum pr. Hamar . . .	¹ / ₂ -1908	340	194	146
Presteseter sykehus . .	Oppland fylke	Reinsvoll st. pr. Gjøvik	³ / ₉ -1913	169	84	85
Lierasylet	Buskerud og Vestfold fylker og byer	Lier	⁷ / ₇ -1926	608	305	303
Faret sykehus	Telemark fylke	Faret pr. Skien	²¹ / ₇ -1909	170	87	83
Dale sjukehus	Rogaland fylke og Stavanger by	pr. Stavanger	¹¹ / ₁₂ -1913	395	205	190
Valen sjukehus	Hordaland fylke	Valen i Sunnhordland	²⁷ / ₁₀ -1910	297	173	124
Neevengården sykehus	Bergen by	Bergen	¹⁴ / ₄ -1891	322	126	196
Rosenbergsinnssykeasyl	» »	»	1862 ¹	115	115	—
Opdøl sykehus	Møre og Romsdal fylke	Hjelset pr. Molde . . .	¹⁰ / ₁₁ -1913	267	146	121
Østmarka sykehus . . .	Sør- og Nord-Trøndelag fylker og Trondheim by	pr. Trondheim	¹ / ₈ -1919	230	115	115
Oslo hospitals sinnssykeasyl	Oslo hospital	Ekebergvn. 1 Oslo . . .	1777	92	—	92
Dr. Dedichens privatklinikkk	Privat	Østre Aker Landpost	²⁰ / ₉ -1901	114	60	54
Møllendals asyl	»	pr. Bergen	1865 ¹	80	45	35
I alt. Total				6227	3289	2938

¹ Autoriseringsdato. *Dale de l'authorisation.*² Herav er 60 mannspl. og 60 kvinnepl. ute av drift på grunn av ombygging. *Dont 60 lits pour hommes et 60 lits pour femmes sous réparation.*³ Omfatter bare de sykeplasser som var satt i stand ved utgangen av 1947. *Y inclus le nombre des lits réparés à la fin de l'année 1947.*

Tabell 2. Bevegelsen i belegget på sinnssykehusene og sinnssykehusenes privatpleie.

Mouvement des aliénés traités dans les hospices et aliénés traités en famille sous la surveillance des hospices.

Sinnssykehus Hospice	Pasienter pr. $\frac{1}{4}$ 1947				Innskrivninger 1947 Admissions								Utskrivninger 1947 Sorties et décès										Pasienter pr. $\frac{31}{12}$ 1947				I alt behandlede tilfelle 1947 Cas traités au total		
					I alt		Total		Direkte Adm. dir.		Overfl. Transferts		I alt		Total		Direkte Sorties dir.		Overfl. Transferts		Døde Décès								
	I alt	M	H	K	F	I alt	M	H	K	F	M	H	K	F	M	H	K	F	M	H	K	F	I alt	M	H	K	F	I alt	A
	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17	18	19	20	21	22	23	24	25				
Gaustad	583	306	277	232	127	105	110	86	17	19	228	127	101	106	88	6	7	15	6	587	306	281	815	17	798				
Eg	396	204	192	152	72	80	72	78	—	2	151	67	84	65	78	—	2	2	4	397	209	188	548	29	519				
Rotvoll	371	192	179	156	91	65	85	65	6	—	134	76	58	67	49	3	—	6	9	393	207	186	527	8	519				
Rønvik	127	71	56	200	98	102	88	100	10	2	140	61	79	55	74	2	2	4	3	187	108	79	327	37	290				
Reitgjerdet	266	266	—	29	29	—	13	—	16	—	31	31	—	15	—	—	—	7	—	264	264	—	295	—	295				
Kriminalasylet	43	43	—	1	1	—	1	—	—	—	8	8	—	—	—	8	—	—	—	36	36	—	44	—	44				
Dikemark	831	385	446	276	117	159	117	157	—	2	272	128	144	97	128	6	5	25	11	835	374	461	1107	84	1023				
Veum	395	232	163	123	60	63	59	63	1	—	135	73	62	53	47	9	1	11	14	383	219	164	518	7	511				
Blakstad	378	216	162	186	86	100	86	99	—	1	177	77	100	61	84	1	3	15	13	387	225	162	564	31	533				
Sanderud	505	305	200	168	110	58	106	57	4	1	165	110	55	79	44	5	1	26	10	508	305	203	673	12	661				
Presteseter	310	171	139	52	31	21	29	21	2	—	48	27	21	22	19	1	—	4	2	314	175	139	362	19	343				
Lierasylet	939	483	456	262	141	121	137	121	4	—	271	150	121	120	90	18	16	12	15	930	474	456	1201	38	1163				
Faret	252	141	111	75	30	45	30	45	—	—	68	29	39	23	32	2	—	4	7	259	142	117	327	12	315				
Dale	473	240	233	119	54	65	54	64	—	1	91	40	51	37	41	—	—	3	10	501	254	247	592	9	583				
Valen	404	249	155	153	78	75	78	75	—	—	157	80	77	73	72	—	1	7	4	400	247	153	557	1	556				
Neevengården	448	182	266	152	64	88	63	87	1	1	133	68	65	53	56	7	3	8	6	467	178	289	600	9	591				
Rosenberg	117	117	—	8	8	—	3	—	5	—	6	6	—	4	—	—	—	2	—	119	119	—	125	—	125				
Opdøl	346	181	165	106	56	50	55	50	1	—	117	65	52	58	46	3	1	4	5	335	172	163	452	9	443				
Østmarka	291	149	142	247	136	111	123	104	13	7	213	119	94	114	91	3	—	2	3	325	166	159	538	9	529				
Oslo hospitals	118	—	118	21	—	21	—	19	—	2	25	—	25	—	5	—	3	—	17	114	—	114	139	15	124				
Dedichens	122	64	58	154	84	70	81	65	3	5	155	87	68	81	65	1	—	5	3	121	61	60	276	126	150				
Møllendal	96	55	41	4	2	2	—	—	2	2	5	2	3	—	—	1	—	1	3	95	55	40	100	—	100				
I alt Total	7811	4252	3559	2876	1475	1401	1390	1356	85	45	2730	1431	1299	1183	1109	85	45	163	145	7957	4296	3661	10687	472	10215				

A. Forpleid for privat regning eller for forsorgsvesenets regning. Total des malades traités entretenus par fonds privés ou par l'assistance publique.
 B. Forpleid for offentlig regning etter lov av 5. juni 1925. Total des malades traités entretenus pour compte publique d'après la loi du 5 juin 1925.

Tabell 3. Bevegelsen i belegget i sinnssykehusenes privatpleie.

Mouvement des aliénés traités en famille sous la surveillance des hospices.

Sinnssykehus Hospice	Pasienter pr. 1/4 1947			Utsatt 1947 Ad- missions			Avgang 1947. Sorties et décès										Pasienter pr. 31/12 1947			For- pleinings- dager Journées d'entretien			
							I alt Total			Direkte Sorties dir.		Tilbake til sinnssyke- huset Re- tournés à l'hosp.		Til andre sinnssyke- hus Aux autres hosp.		Døde Décès							
	I alt	M	K	I alt	M	K	I alt	M	K	M	K	M	K	M	K	M	K	I alt	M	K	M	K	
Eg	3	—	3	—	—	—	1	—	1	—	1	—	—	—	—	—	—	2	—	2	—	—	851
Rotvoll ..	28	20	8	4	4	—	6	4	2	—	4	2	—	—	—	—	—	26	20	6	7202	2589	
Rønvik ...	58	33	25	28	10	18	20	9	11	2	4	7	7	—	—	—	—	66	34	32	12385	10299	
Reitgjerdet	38	38	—	11	11	—	14	14	—	5	—	9	—	—	—	—	—	35	35	—	13252	—	
Sanderud .	94	54	40	37	14	23	42	15	27	—	1	15	26	—	—	—	—	89	53	36	19389	13481	
Presteseter	31	18	13	8	2	6	8	3	5	—	—	3	5	—	—	—	—	31	17	14	6339	5442	
Lierasylet	231	123	108	48	25	23	60	36	24	3	6	33	18	—	—	—	—	219	112	107	43076	40016	
I alt Total	483	286	197	136	66	70	151	81	70	10	12	71	58	—	—	—	—	468	271	197	101643	72678	

Tabell 4. Overbelegget på de enkelte sinnssykehus.¹*L'excédent sur la capacité dans les divers hospices.¹*

Sinnssykehus Hospice	Forpleiningsdager Journées d'entretien					Middelbelegg Moyenne quotidienne				Sykeplasser Capacité			Overbelegg L'excédent sur la capacité							
	I alt Total	M	H	K	F	I alt Total	M	H	K	F	I alt Total	M	H	K	F	I alt Total	M	H	K	F
Gaustad	214 077	105 120	—	108 957	—	587	288	299 ²	600	300	300	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Eg	145 630	74 436	—	71 194	—	399	204	195	339	169	170	60	35	25	—	—	—	—	—	—
Rotvoll	129 044	64 933	—	64 111	—	354	178	176	297	166	131	57	12	45	—	—	—	—	—	—
Rønvik	30 586	17 343	—	13 243	—	84	48	36 ³	133	84	49	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Reitgjerdet	83 174	83 174	—	—	—	228	228	—	160	160	—	68	68	—	—	—	—	—	—	—
Kriminalasylet	14 491	14 491	—	—	—	39	39	—	32	32	—	7	7	—	—	—	—	—	—	—
Dikemark	305 673	138 358	—	167 315	—	837	379	458	792	349	443	45	30	15	—	—	—	—	—	—
Veum	144 361	84 949	—	59 412	—	395	233	162	340	180	160	55	53	2	—	—	—	—	—	—
Blakstad	136 229	79 040	—	57 189	—	373	216	157	335	194	141	38	22	16	—	—	—	—	—	—
Sanderud	151 887	91 385	—	60 502	—	416	250	166	340	194	146	76	56	20	—	—	—	—	—	—
Presteseter	103 621	57 686	—	45 935	—	284	158	126	169	84	85	115	74	41	—	—	—	—	—	—
Lierasylet	258 999	132 038	—	126 961	—	710	362	348	608	305	303	102	57	45	—	—	—	—	—	—
Faret	93 797	51 767	—	42 030	—	257	142	115	170	87	83	87	55	32	—	—	—	—	—	—
Dale	177 762	89 833	—	87 929	—	487	246	241	395	205	190	92	41	51	—	—	—	—	—	—
Valen	148 466	91 285	—	57 181	—	407	250	157	297	173	124	110	77	33	—	—	—	—	—	—
Neevengården	166 395	65 618	—	100 777	—	456	180	276	322	126	196	134	54	80	—	—	—	—	—	—
Rosenberg	43 379	43 379	—	—	—	119	119	—	115	115	—	4	4	—	—	—	—	—	—	—
Opdøl	123 682	64 767	—	58 915	—	338	177	161	267	146	121	71	31	40	—	—	—	—	—	—
Østmarka	115 765	58 370	—	57 395	—	317	160	157	230	115	115	87	45	42	—	—	—	—	—	—
Oslo hospitals	42 790	—	—	42 790	—	117	—	117	92	—	92	25	—	25	—	—	—	—	—	—
Dedichens	44 414	23 629	—	20 785	—	122	65	57	114	60	54	8	5	3	—	—	—	—	—	—
Møllendal	34 593	20 065	—	14 528	—	95	55	40	80	45	35	15	10	5	—	—	—	—	—	—
I alt Total..	2 708 815	1 451 666	—	1 257 149	—	7 421	3 977	3 444	6 227	3 289	2 938	1 256	736	520	—	—	—	—	—	—

¹ Sinnssykehusenes privatpleie unntatt. *Non compris aliénés traités en famille.*² Se note 2 side 27. *Voir note 2 page 27.*³ Se note 3 side 27. *Voir note 3 page 27.*

Tabell 5. Pasienter lagt inn for første gang på sinnssykehus.

Les aliénés reçus pour la première fois dans un hospice.

I. Alder ved innleggingen. *L'âge lors de l'admission.*

Diagnose	I alt Total	Derav Dont		—14 år —14 ans		15—19 år ans		20—24 år ans		25—29 år ans		30—34 år ans		35—39 år ans		40—44 år ans		45—49 år ans		50—59 år ans		60—69 år ans		70—79 år ans		80 år + 80ans+		Ukjent Inconnu		
		M	K	M	K	M	K	M	K	M	K	M	K	M	K	M	K	M	K	M	K	M	K	M	K	M	K	M	K	
		Idiotia et psychosis ex imbecillitate	103	64	39	2	—	8	7	11	2	6	9	10	3	10	5	6	3	3	5	5	4	3	1	—	—	—	—	—
Psychosis ex constitutione	377	155	222	—	—	12	6	12	22	15	28	15	27	23	35	20	34	16	28	23	34	16	8	2	—	—	1	—	—	
Psychosis manico-melancholica	155	74	81	1	—	1	1	2	3	2	6	8	6	11	7	10	10	5	12	17	15	16	15	1	6	—	—	—	—	
Schizophrenia	492	282	210	1	1	28	11	43	26	64	31	50	25	39	31	30	30	15	18	8	28	4	7	—	2	—	—	—	—	
Psychoses symptomaticae	47	18	29	—	—	1	—	1	3	5	6	1	6	—	2	1	3	2	4	3	1	4	4	—	—	—	—	—	—	—
Psychosis epileptica	21	14	7	—	—	1	1	3	1	3	1	1	—	4	2	1	2	—	—	—	—	1	—	—	—	—	—	—	—	—
Psychosis alcoholica	25	24	1	—	—	—	—	—	—	2	—	2	—	3	—	4	—	3	—	5	1	4	—	—	—	1	—	—	—	—
Psychosis syphilogenes	36	23	13	—	—	—	—	3	—	1	—	1	1	2	—	4	4	5	2	6	6	—	—	1	—	—	—	—	—	—
Psychosis ex involutione et senio	151	69	82	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	2	—	4	3	8	23	28	31	26	12	14	—	—	—	—
Psychosis ex vitio cerebri	39	26	13	—	1	—	—	—	—	2	—	—	—	1	1	2	3	2	—	12	5	1	1	5	2	1	—	—	—	—
Psychoses aliae et male definitae	24	13	11	—	1	1	—	—	—	—	—	1	—	3	1	4	1	—	—	2	5	2	1	—	1	—	1	—	—	—
Non insani	123	75	48	2	—	3	2	5	4	14	9	9	7	14	2	8	5	6	4	8	7	3	6	3	2	—	—	—	—	—
I alt. Total	1 593	837	756	6	3	55	28	80	61	114	90	98	75	110	86	90	97	57	77	92	114	77	71	43	39	15	15	—	—	—

II. Alder da de første symptomer viste seg. *L'âge dans lequel se montrèrent les premiers symptômes.*

Idiotia et psychosis ex imbecillitate	103	64	39	26	9	4	3	8	5	5	6	2	3	5	3	1	1	4	4	2	2	—	—	—	—	—	—	—	—	7	3
Psychosis ex constitutione	377	155	222	1	—	13	10	12	25	19	31	15	31	22	31	17	28	8	28	26	23	10	5	1	—	1	—	10	10	—	—
Psychosis manico-melancholica	155	74	81	1	1	4	1	3	7	4	6	9	9	13	5	7	9	5	9	14	14	9	10	1	5	—	—	4	5	—	—
Schizophrenia	492	282	210	5	2	31	16	68	34	55	34	39	29	30	28	18	22	7	14	6	14	3	—	—	1	—	—	20	16	—	—
Psychoses symptomaticae	47	18	29	—	—	—	—	2	2	6	8	—	5	1	2	—	3	2	4	3	1	4	4	—	—	—	—	—	—	—	—
Psychosis epileptica	21	14	7	2	1	3	1	3	1	1	—	—	—	3	2	1	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1	1	—	—
Psychosis alcoholica	25	24	1	—	—	—	—	1	—	3	—	1	—	2	—	4	—	2	—	4	1	4	—	—	—	—	1	—	2	—	—
Psychosis syphilogenes	36	23	13	—	—	—	—	2	—	1	—	2	1	3	—	3	3	5	2	5	5	—	—	1	—	—	—	1	2	—	—
Psychosis ex involutione et senio	151	69	82	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1	1	3	—	5	9	11	21	20	21	20	7	10	10	12	—	—
Psychosis ex vitio cerebri	39	26	13	—	1	—	—	2	—	1	—	—	—	—	1	2	2	3	10	2	2	1	2	1	1	—	6	1	—	—	
Psychoses aliae et male definitae	24	13	11	1	1	—	—	—	—	1	—	—	—	1	1	3	1	—	—	1	5	2	1	—	1	—	4	1	—	—	—
Non insani	123	75	48	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	75	48	—	—
I alt. Total	1 593	837	756	36	15	55	33	99	74	96	85	69	78	80	73	56	73	35	69	80	78	55	41	26	28	10	10	140	99	—	—

Tabell 6. Pasienter lagt inn for første gang på sinnssykehus delt etter sykdommens varighet ved innleggingen.

Les aliénés reçus pour la première fois dans un hospice répartis par la durée de la maladie lors de l'admission.

	I alt Total		Varighet i hele år																Ukjent ¹ Inconnu		
			0		1		2		3		4		5—9		10—14		15 +				
	M	K	M	K	M	K	M	K	M	K	M	K	M	K	M	K	M	K	M	K	
Sinnssykehus																					
<i>Hospice</i>																					
Gaustad	75	52	36	35	14	5	5	4	5	—	3	2	1	1	2	4	2	—	7	1	
Eg	33	54	20	37	4	2	—	3	1	1	2	—	3	3	—	—	—	—	3	8	
Rotvoll	53	42	34	29	2	4	2	1	2	1	—	—	2	1	—	2	3	—	8	4	
Rønvik	69	76	37	51	5	7	1	2	2	—	1	—	5	1	1	—	5	1	12	14	
Reitgjerdet	6	—	3	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1	—	—	—	—	—	2	—	
Kriminalasylet	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1	—	
Dikemark	51	49	19	16	5	9	6	3	2	4	2	—	5	7	3	1	3	4	6	5	
Veum	38	36	26	24	3	2	1	2	1	1	—	1	3	1	1	2	1	3	2	—	
Blakstad	44	53	35	41	4	2	2	2	—	2	1	2	—	2	—	—	1	—	1	2	
Sanderud	64	32	26	17	6	3	2	2	1	—	2	—	2	—	1	—	3	1	21	9	
Presteseter	17	14	6	6	1	2	2	2	2	—	—	—	1	2	—	—	—	—	5	2	
Lierasylet	83	51	38	33	8	5	4	1	3	—	5	2	1	—	1	2	—	2	23	6	
Faret	17	27	7	16	2	2	3	1	1	—	1	2	1	2	1	—	—	1	1	3	
Dale	34	27	18	16	1	3	4	—	2	1	1	—	—	—	1	2	4	1	3	4	
Valen	43	42	26	23	3	1	1	6	2	2	1	—	2	4	—	—	6	2	2	4	
Neevengården	47	49	36	36	2	1	1	1	—	2	—	2	3	—	—	—	—	4	5	3	
Rosenberg	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	
Opdøl	29	24	25	17	1	1	1	—	—	—	—	—	—	1	—	—	—	—	2	5	
Østmarka	72	61	43	40	7	5	2	2	1	—	2	1	2	1	2	2	—	—	13	10	
Oslo hospitals	—	15	—	7	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1	—	—	—	—	—	7	
Dedichens	61	52	23	29	5	5	3	3	2	—	1	1	1	1	1	—	—	1	25	12	
Møllendal	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	
I alt Total	837	756	458	473	73	59	40	35	27	14	22	13	33	28	14	15	28	20	142	99	

Diagnose																					
Idiotia et psychosis ex imbecillitate	23	19	6	1	3	2	3	3	1	1	2	2	2	2	16	4	8	5			
Psychosis ex constitutione	110	169	18	18	6	8	1	2	2	3	4	8	1	4	2	—	11	10			
Psychosis manico-melancholica	54	63	5	4	1	5	1	—	4	—	1	1	1	—	—	1	7	7			
Schizophrenia	169	127	23	22	18	10	18	4	8	5	15	11	5	6	7	10	19	15			
Psychoses symptomatice	15	28	—	—	2	1	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—			
Psychosis epileptica	8	2	—	—	—	—	1	—	—	—	—	—	2	3	—	—	2	2	1		
Psychosis alcoholica	17	1	2	—	—	—	—	—	—	—	1	—	—	—	—	—	4	—			
Psychosis syphilogenes	14	6	4	2	3	4	—	—	1	—	—	—	1	—	—	—	—	—	1		
Psychosis ex involutione et senio	32	44	10	9	5	5	2	5	3	2	7	3	1	3	3	1	6	10			
Psychosis ex vitio cerebri	9	7	3	1	2	—	—	—	3	1	3	1	—	—	—	—	2	6	1		
Psychoses aliae et male definitae	7	7	2	2	—	—	—	—	—	—	1	—	—	—	—	—	—	—	4	1	
Non insani	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	75	48	

¹ I denne rubrikk er også tatt med de ikke sinnssyke. *Non-aliénés y inclus.*

Tabell 7. Pasienter lagt inn for første gang på sinnssykehus delt etter diagnoser og sivilstand.

Les aliénés reçus pour la première fois dans un hospice répartis par diagnose et état civil.

Diagnose	I alt Total	Derav Dont				Ugifte Célibataires				Gifte Mariés				Enkemenn og enker Veufs et veuves				Fraskilte og separerte Divorcés et séparés			
		M	H	K	F	M	H	K	F	M	H	K	F	M	H	K	F	M	H	K	F
Idiotia et psychosis ex imbecillitate	103	64		39	60		33		4		5		—		1		—		—		—
herav ¹ dont: Kryptogenetiske	11	10		1	9		1		1		—		—		—		—		—		—
Med grovere hjerneskader	1	—		1	—		1		—		—		—		—		—		—		—
Kretiner og mongoloide	—	—		—	—		—		—		—		—		—		—		—		—
Psychosis ex constitutione	377	155		222	79		102		63		104		4		6		9		10		—
herav ¹ dont: Paranoiske	36	18		18	6		5		8		11		—		2		4		—		—
Depressive	78	33		45	11		21		18		21		2		1		2		2		—
Hysteriforme	36	5		31	3		18		2		12		—		—		—		1		—
Psychosis manico-melancholica	155	74		81	26		25		45		46		1		8		2		2		—
herav ¹ dont: Melankoli	41	19		22	13		6		5		13		—		3		1		—		—
Mani og sirkulære former	13	5		8	—		3		5		5		—		—		—		—		—
Konstitusjonell oppstemthet resp. depresjon	2	1		1	1		1		—		—		—		—		—		—		—
Schizophrenia	492	282		210	221		139		57		58		2		2		2		11		—
Psychoses symptomatae	47	18		29	8		8		10		18		—		2		—		1		—
herav ¹ dont: Ved infeksjoner	—	—		—	—		—		—		—		—		—		—		—		—
Ved intoksikasjoner	9	2		7	1		1		1		6		—		—		—		—		—
Ved endokrine forstyrrelser	2	1		1	1		1		—		—		—		—		—		—		—
Ved almensykdommer	5	5		—	1		—		4		—		—		—		—		—		—
Psychosis epileptica	21	14		7	12		7		2		—		—		—		—		—		—
Psychosis alcoholica	25	24		1	12		—		6		1		3		—		3		—		—
Psychosis syphilogenes	36	23		13	8		4		11		6		3		1		1		2		—
Psychosis ex involutione et senio	151	69		82	7		21		45		33		15		26		2		2		—
herav ¹ dont: Vasculære former	30	17		13	3		5		7		5		5		2		2		1		—
Parenchymatøse former	29	17		12	2		5		10		4		5		3		—		—		—
Psychosis ex vitio cerebri	39	26		13	6		6		16		6		2		1		2		—		—
herav ¹ dont: Encefalittiske	1	—		1	—		1		—		—		—		—		—		—		—
Traumatiske	5	5		—	2		—		3		—		—		—		—		—		—
Andre	6	6		—	1		—		3		—		—		—		2		—		—
Psychoses aliae et male definitae	24	13		11	6		3		7		6		—		1		—		1		—
Non insani	123	75		48	37		22		35		24		1		1		2		1		—
herav ¹ dont: Psykopatia	16	9		7	5		4		4		3		—		—		—		—		—
Observatio	26	21		5	11		3		7		2		1		—		2		—		—
Neurosis	41	17		24	9		8		8		15		—		1		—		—		—
Narkomania	6	6		—	1		—		5		—		—		—		—		—		—
Imbecillitas	3	1		2	1		1		—		1		—		—		—		—		—
Andre	4	3		1	2		1		1		—		—		—		—		—		—
I alt Total	1 593	837		756	482		370		301		307		31		49		23		30		—

¹ For flere pasienter er diagnosen ikke nærmere oppgitt. *Ce groupement ne comprend pas tous les patients.*

Tabell 9. Pasienter lagt inn for første gang på sinnssykehus delt etter tidligere levevei.

Les aliénés reçus pour la première fois dans un hospice répartis par occupation antérieure.

Livsstilling <i>Profession</i>	I alt <i>Total</i>	Derav <i>Dont</i>				Personer med egen livsstilling <i>Personnes exerçant une profession</i>				Forsørgede <i>Personnes soutenues</i>					
		H		K		H		K		Hu- struer <i>Epou- ses</i>		Barn under 15 år <i>En- fants au-des- sous de 15 ans</i>		Andre- familie- med- lemmer <i>Autres membres de famille</i>	
		M	H	K	F	M	H	K	F	K	F	MH	KF	MH	KF
1. Jord-, skog- og hagebrukere	207	118	89	96	6	57	2	1	20	25					
2. Husmenn o. a. arbeidere ved jord-, skog- og hagebruk	125	110	15	110	7	5	—	—	—	3					
3. Fiskere og fangstmenn	106	66	40	62	—	32	—	—	4	8					
4. Selvstendige næringsdrivende .	36	25	11	22	1	10	—	—	3	—					
5. Håndverkere	123	75	48	71	9	37	—	—	4	2					
6. Industri- og anleggsarbeidere .	198	118	80	111	14	63	—	—	7	3					
7. Sjøfart: skipsførere, styrmenn, maskinister o. l.	24	13	11	13	—	11	—	—	—	—					
8. Sjøfart: matroser, fyrbøtere o. l.	67	58	9	57	1	8	—	—	1	—					
9. Alm. landtransp.: arb. ved post, telegraf, telef., jernbane etc. .	59	40	19	39	2	17	—	—	1	—					
10. Andre arb. (ikke ved jordbruk, hotell og kafédrift)	86	48	38	44	17	17	—	—	4	4					
11. Høyere private funksjonærer .	8	5	3	5	1	2	—	—	—	—					
12. Lavere private funksjonærer .	83	35	48	34	36	10	—	—	1	2					
13. Høyere offentlige funksjonærer	4	1	3	1	—	3	—	—	—	—					
14. Lavere offentlige funksjonærer	22	11	11	11	2	9	—	—	—	—					
15. Advokater, leger, arkitekter, ingeniører, lærere ved univers. og høyere skoler etc.	27	13	14	13	1	10	—	—	—	3					
16. Lærere ved folkeskolen	21	6	15	6	11	3	—	—	—	1					
17. Kunstnere, journalister o. l. .	8	7	1	7	1	—	—	—	—	—					
18. Annen immateriell virksomhet	14	11	3	11	2	1	—	—	—	—					
19. Jordmødre, sykepleiersker o. l.	9	2	7	2	7	—	—	—	—	—					
20. Huslig arbeid, arbeidere ved hotell- og kafédrift	167	2	165	2	165	—	—	—	—	—					
21. Formuesinntekt, pensjon	16	6	10	6	7	3	—	—	—	—					
22. Skoleelever, studenter o. l. . . .	24	21	3	21	3	—	—	—	—	—					
23. Offentlig og velledig forsørgede	9	4	5	4	5	—	—	—	—	—					
24. Løsgjengere uten normalt erverv	8	5	3	4	2	1	—	—	1	—					
25. Livsstilling uoppgitt eller utilstrekkelig angitt	142	37	105	25	29	30	—	—	12	46					
I alt <i>Total</i>	1 593	837	756	777	329	329	2	1	58	97					

1, 2. Agriculture, horticulture et exploitation des forêts. 3. Pêche maritime, pêche à la baleine. 4. Industriels et commerçants indépendants. 5. Artisans. 6. Ouvriers industriels. 7, 8. Navigation. 9. Transport par terre. 10. Autres ouvriers. 11.—14. Fonctionnaires. 15. Professions libérales. 16. Instituteurs. 17. Artistes etc. 18. Autres professions libérales. 19. Sages-femmes, infirmières, etc. 20. Travail domestique. 21. Personnes vivant de leurs revenus. 22. Ecoliers, étudiants etc. 23. Personnes soutenues par l'assistance publique et privée. 24. Personnes sans travail fixe. 25. Inconnu.

Tabell 10. Direkte gjeninnlegginger. Réadmissions directes.

I. Alle pasienter delt etter siste utskrivningsår. *Tous les patients répartis par année de sortie.*

Diagnose	I alt Total		Derav Dont		Utskrevet siste gang. <i>Sortis la dernière fois.</i>																						
					1947		1946		1945		1944		1943		1942		1941		1940		1939		1938		1937 og før		Ukjent Inconnu
	M	K	M	K	M	K	M	K	M	K	M	K	M	K	M	K	M	K	M	K	M	K	M	K	M	K	
Idiotia et psychosis ex imbecillitate	74	36	38	7	5	9	12	3	3	—	5	2	4	1	2	2	1	2	—	2	—	—	—	7	6	1	—
Psychosis ex constitutione	184	67	117	23	26	13	27	7	16	8	12	4	7	2	7	3	3	2	2	—	3	2	3	3	10	—	—
Psychosis manico-melancholica	199	86	113	22	28	20	27	9	15	6	7	4	5	4	6	1	4	8	1	1	3	1	1	10	16	—	—
Schizophrenia	553	289	264	63	61	77	56	24	26	20	23	19	12	13	10	8	12	10	15	6	11	7	12	39	23	3	3
Psychoses symptomaticae	14	4	10	—	2	—	2	—	—	3	1	—	1	—	—	—	—	—	—	—	1	—	1	1	2	—	—
Psychosis epileptica	19	11	8	2	1	5	2	—	2	1	—	—	—	—	—	1	—	—	—	—	—	—	1	1	2	—	—
Psychosis alcoholica	10	10	—	4	—	4	—	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1	—	—	—	—
Psychosis syphilogenes	13	8	5	5	—	1	1	1	1	—	1	—	1	—	1	—	—	—	—	—	—	—	—	1	1	—	—
Psychosis ex involutione et senio	40	17	23	6	5	4	5	—	2	1	1	1	1	1	—	1	—	—	1	—	—	—	—	2	7	—	—
Psychosis ex vitio cerebri	11	8	3	4	1	1	1	—	—	1	—	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1	1	—	—
Psychoses aliae et male definitae	7	2	5	1	1	—	—	—	—	1	1	—	—	—	1	—	1	—	—	—	—	—	—	—	1	—	—
Non insani	29	15	14	7	2	5	4	1	2	—	—	—	—	1	2	—	1	1	1	—	—	—	1	—	1	—	—
I alt Total	1153	553	600	144	132	139	137	46	67	42	52	32	31	22	29	15	23	23	19	10	18	11	18	65	70	4	4

II. Pasienter som har vært utenfor sinnssykehus under 1 år, fordelt etter varigheten i måneder.

Patients qui ont été hors des hospices moins d'un an répartis par la durée en mois.

Diagnose	I alt Total		Derav Dont		0		1		2		3		4		5		6		7		8		9		10		11	
					M	K	M	K	M	K	M	K	M	K	M	K	M	K	M	K	M	K	M	K	M	K	M	K
	Idiotia et psychosis ex imbecillitate	23	11	12	1	2	1	1	3	—	2	1	—	1	—	1	3	1	—	2	1	—	—	2	—	1	—	—
Psychosis ex constitutione	72	30	42	3	6	9	7	1	5	6	2	4	1	1	5	1	4	2	4	—	2	3	3	—	1	—	—	2
Psychosis manico-melancholica	81	35	46	7	6	6	11	2	7	4	5	1	5	1	3	2	2	1	2	4	1	2	—	4	2	1	2	
Schizophrenia	204	112	92	17	9	11	12	9	13	12	10	9	10	8	7	7	8	9	6	6	4	11	7	9	6	4	—	
Psychoses symptomaticae	3	—	3	—	1	—	—	—	—	—	1	—	—	—	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	
Psychosis epileptica	9	6	3	1	—	1	—	—	—	2	—	—	—	2	—	—	1	—	—	—	—	—	1	—	1	—	—	
Psychosis alcoholica	6	6	—	1	—	2	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1	—	1	—	—	—	—	—	—	—	1	—	
Psychosis syphilogenes	5	5	—	1	—	1	—	—	—	—	—	—	—	2	—	—	—	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	
Psychosis ex involutione et senio	18	9	9	1	—	2	1	1	1	1	2	1	—	1	—	2	1	1	—	1	—	—	—	1	1	—	—	
Psychosis ex vitio cerebri	5	4	1	2	—	1	—	—	1	—	—	—	—	—	—	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	
Psychoses aliae et male definitae	2	1	1	1	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	
Non insani	17	12	5	2	1	—	2	1	—	1	—	2	—	—	2	2	—	1	—	—	—	—	2	—	—	—	1	
I alt Total	445	231	214	37	26	34	34	17	27	28	21	17	17	15	19	17	18	16	15	11	8	18	13	14	12	7	4	

Tabell 11. Overflyttinger fra et sinnssykehus til et annet.

Transfers.

Fra De:	Til A:																											
	Gaustad	Eg	Rotvoll	Rønvik	Reitgjerdet	Kriminalasylet	Dikemark	Veum	Blakstad	Sanderud	Presteseter	Lier	Faret	Dale	Valen	Neevengården	Rosenberg	Opdøl	Østmarka	Oslo hospitals	Dedichens	Møllendal	Tils. Total					
	M/K	M/K	M/K	M/K	M/K	M/K	M/K	M/K	M/K	M/K	M/K	M/K	M/K	M/K	M/K	M/K	M/K	M/K	M/K	M/K	M/K	M/K	M/K					
Gaustad					2					1	1												6	7				
Eg	2																							2				
Rotvoll					2															1			3					
Rønvik	2				2																		2	2				
Reitgjerdet			2	1						1	1									3		1		9				
Kriminalasylet					8																			8				
Dikemark			1	2							1						1			4	1			6				
Veum				9																1				9				
Blakstad	1																			1	1			1				
Sanderud	1				1						1									1				5				
Presteseter										1								1						1				
Lier	16	12		1																2	2			18				
Faret										1												1		2				
Dale																												
Valen														1										1				
Neevengården																						1	2	7				
Rosenberg																	5							3				
Opdøl				1																		1	1	3				
Østmarka				1																				3				
Oslo hospitals		2																						3				
Dedichens					1																			1				
Møllendal																1								1				
Tils. Total	17	19	2	6	10	2	16			2	1				1		1	5	1	13	7	2	3	5	2	2	85	45

Tabell 12. Direkte utskrivninger og dødsfall. Deling etter utskrivningsmåte.

Sorties directes et décès. Répartition des sorties directes par lieu de destination.

	Direkte utskrivninger. <i>Sorties directes.</i>																Døde <i>Décédés</i>	
	Med off. forpl. etter lov av 5/6-1925 <i>Entretenus pour compte publique d'après la loi du 5/6-1925</i>								Forpleid for privat regning eller for forsorgsvesenets regning <i>Entretenus par fonds privés ou par l'assistance publique</i>									
	Til eget hjem, slekt- ninger ¹		Til andre private ²		Til syke- hus, fengsler, gamlehjem ³		Tilsammen <i>Total</i>		Til eget hjem, slekt- ninger ¹		Til andre private ²		Til syke- hus, fengsler, gamlehjem ³		Tilsammen ⁴ <i>Total</i>			
	M	K	M	K	M	K	M	K	M	K	M	K	M	K	M	K		
Gaustad	1	4	37	17	—	—	38	21	60	66	—	—	7	—	68	67	15	6
Eg	1	4	26	22	—	1	27	27	31	49	1	1	5	1	38	51	2	4
Rotvoll	4	2	10	4	2	1	16	7	48	41	1	—	2	1	51	42	6	9
Rønvik	1	4	1	1	—	—	2	5	50	68	—	—	3	1	53	69	4	3
Reitgjerdet	—	—	—	—	2	—	2	—	12	—	—	—	—	—	13	—	7	—
Kriminalasylet	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Dikemark	5	4	27	40	1	2	33	46	59	70	1	4	3	7	64	82	25	11
Veum	5	—	10	2	5	3	20	5	30	39	3	1	—	2	33	42	11	14
Blakstad	—	1	2	4	—	1	2	6	57	72	—	2	2	4	59	78	15	13
Sanderud	1	2	—	2	—	—	1	4	71	34	—	1	7	5	78	40	26	10
Presteseter	1	3	2	—	—	—	3	3	18	16	—	—	—	—	19	16	4	2
Lierasylet	5	8	9	2	1	2	15	12	90	72	8	3	6	3	105	78	12	15
Faret	1	2	1	—	—	—	2	2	20	27	—	—	1	3	21	30	4	7
Dale	6	7	11	12	—	—	17	19	20	22	—	—	—	—	20	22	3	10
Valen	10	14	6	15	2	1	18	30	54	41	—	1	1	—	55	42	7	4
Neevengården	2	3	—	4	3	2	5	9	47	40	1	—	—	6	48	47	8	6
Rosenberg	—	—	2	—	—	—	2	—	2	—	—	—	—	—	—	2	—	—
Opdøl	5	11	14	8	—	3	19	22	38	24	1	—	—	3	24	4	5	—
Østmarka	7	6	5	3	1	2	13	11	96	78	1	—	4	2	101	80	2	3
Oslo hospitals	—	—	—	—	—	—	—	—	—	5	—	—	—	—	5	—	—	17
Dedichens	—	—	1	3	—	—	1	3	75	61	—	—	5	1	80	62	5	3
Møllendal	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1	3
I alt <i>Total</i>	55	75	164	139	17	18	236	232	878	825	17	13	46	36	947	877	163	145
1. Idiotia et psychosis ex imbecillitate	10	7	22	23	—	1	32	31	39	29	—	—	3	1	44	31	10	9
2. Psychosis ex con- stitutione	4	15	4	11	2	3	10	29	199	272	3	6	11	12	213	291	6	11
3. Psychosis manico- melancholica	2	10	1	5	1	2	4	17	140	163	2	—	2	4	144	167	5	19
4. Schizophrenia	34	36	110	78	9	7	153	121	352	203	12	4	6	7	372	214	65	48
5. Psychoses sympto- maticae	—	1	1	—	1	—	2	1	10	34	—	—	3	5	13	39	5	7
6. Psychosis epileptica	2	2	3	3	—	—	5	5	10	8	—	—	2	1	12	9	7	2
7. Psychosis alcoholica	—	—	2	—	—	—	2	—	14	—	—	—	—	1	15	1	2	—
8. Psychosis syphilo- genes	—	—	13	1	—	—	13	1	11	11	—	—	1	—	12	11	10	3
9. Psychosis ex involu- tion et senio	2	3	4	17	2	4	8	24	21	41	—	2	2	2	23	45	42	34
10. Psychosis ex vitio cerebri	1	1	4	1	1	1	6	3	13	2	—	—	1	1	14	3	8	6
11. Psychoses aliae et male definitae	—	—	—	—	—	—	—	—	6	6	—	—	—	—	6	6	1	6
12. Non insani	—	—	—	—	1	—	1	—	63	56	—	1	15	2	79	60	2	—

¹ A sa familie. ² Aux autres particuliers. ³ Aux hospices, prisons etc. ⁴ I summen er tatt med 6 menn og 3 kvinner som er rømt, 1 mann og 1 kvinne fra Gaustad, 1 mann fra Eg og Reitgjerdet, 1 mann og 1 kvinne fra Dikemark, 1 mann fra Presteseter og Lierasylet og 1 kvinne fra Neevengården under følgende grupper: 2 menn og 1 kvinne under gr. 1, 1 kvinne under gr. 2, 2 menn under gr. 4, 1 mann under gr. 7 og 1 mann og 1 kvinne under gr. 12. 6 hommes et 3 femmes inclus dans la somme.

Tabell 13. Direkte utskrivninger. Deling etter sinnssykehus og etter behandlingens varighet og utfall.
Sorties directes. Répartition par hospices et par durée et résultat du traitement.

Sinnssykehus Hospice	Behandlingens varighet <i>Durée du traitement</i>																									Total I alt	Herav utskrevet som <i>Dont</i>														
	Hele måneder <i>Mois entiers</i>												Hele år <i>Années entières</i>														sinnssyke <i>aliénés</i>	ikke sinnssyke <i>non aliénés</i>													
	0	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17	18	19	20	21	22	23	0				1	2	3	4	5	6	7	8	9	10—14	15—19	20—24	25 +
Gaustad	6	7	25	20	17	12	11	8	6	2	3	2	1	3	3	5	4	4	2	1	1	4	1	—	119	29	11	3	3	8	3	—	1	—	6	7	4	—	194	104	90
Eg	1	16	28	9	13	5	4	7	3	6	2	1	1	4	1	1	2	—	2	2	2	—	—	1	95	16	12	2	2	1	3	1	1	2	4	3	—	143	93	50	
Rotvoll	11	23	17	18	7	5	5	3	4	1	1	3	1	1	1	1	2	—	2	1	—	1	—	98	11	2	—	1	1	—	—	2	—	—	—	1	—	116	38	78	
Rønvik	11	27	36	18	8	4	4	2	3	—	5	2	—	4	—	1	1	—	—	—	—	—	—	120	6	—	—	—	1	1	—	—	—	1	—	—	—	129	54	75	
Reitgjerdet	1	—	—	2	1	—	—	—	1	—	1	—	—	1	—	—	—	—	—	1	—	—	—	6	2	1	2	—	2	—	—	—	—	1	1	—	—	15	6	9	
Kriminalasylet	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	
Dikemark	16	25	17	32	12	14	10	8	7	3	9	7	1	6	2	2	2	1	1	1	3	—	—	2	160	21	7	8	6	5	8	1	1	1	4	—	2	1	225	127	98
Veum	5	10	8	10	9	7	2	2	—	3	2	1	1	3	3	1	—	2	4	1	—	—	—	60	18	4	4	2	2	3	1	1	—	2	2	1	—	100	52	48	
Blakstad	13	26	18	22	16	14	4	3	3	3	1	—	3	—	1	—	1	—	—	3	1	—	2	123	11	4	1	1	—	1	1	—	—	—	1	1	1	—	145	90	55
Sanderud	5	12	13	12	9	15	11	3	6	1	1	4	—	1	2	—	—	2	1	—	—	—	2	92	9	4	4	4	—	1	1	2	1	2	1	1	1	1	123	40	83
Presteseter	2	3	2	2	3	6	2	2	2	2	3	3	—	1	—	2	—	—	—	—	—	—	—	32	4	1	2	—	—	—	—	1	—	1	—	—	—	41	23	18	
Lierasylet	20	24	30	25	20	4	10	2	7	7	3	5	3	1	1	1	1	—	1	1	2	2	1	157	15	14	3	1	3	—	3	1	—	7	3	3	—	210	113	97	
Faret	9	11	9	6	3	3	1	—	—	1	1	—	—	1	1	—	—	—	1	—	1	2	—	44	7	1	—	—	2	—	—	—	—	1	—	—	55	23	32		
Dale	5	14	10	7	4	1	2	4	—	1	1	—	3	—	1	—	1	—	3	1	—	—	49	9	4	1	4	1	1	2	2	—	2	2	1	—	78	54	24		
Valen	12	39	21	15	11	11	2	2	3	1	2	1	—	1	1	1	—	1	1	—	—	—	120	6	4	—	2	1	2	3	—	4	1	1	1	—	145	86	59		
Neevengården	2	17	19	7	11	12	3	6	2	4	2	—	2	1	2	2	1	1	2	—	—	—	85	15	1	1	2	2	—	2	1	—	—	—	—	—	109	62	47		
Rosenberg	—	—	—	—	—	—	—	1	1	—	—	—	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	2	1	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	4	4	—	
Opdøl	6	17	12	5	7	7	4	4	2	2	2	1	3	1	2	3	2	—	—	1	—	—	69	15	2	4	4	1	1	1	1	1	2	2	—	1	104	55	49		
Østmarka	41	33	38	21	11	15	9	2	5	6	1	4	4	2	1	1	1	—	—	2	1	2	—	186	15	2	1	1	—	—	—	—	—	—	—	—	205	115	90		
Oslo hospitals	2	—	1	1	—	—	—	—	—	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	5	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	5	2	3		
Dedichens	16	25	33	31	7	7	2	2	3	2	3	3	—	—	1	—	—	—	—	—	—	—	134	5	2	—	—	1	—	2	—	—	1	1	—	—	146	41	105		
Møllendal	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—		
I alt. Total	184	329	337	263	169	142	86	61	60	43	44	38	25	27	24	21	21	10	16	21	15	12	10	13	1756	215	77	36	33	30	24	17	15	11	35	24	14	5	2292	1182	1110

Tabell 15. Pasienter døde på sinnssykehus.

Décès dans les hospices. Causes de

Nr.	Dødsårsak Cause de décès	I alt	Derav Dont		Sinnssykehus ¹ Hospice ¹													
			M	K	Gautstad	Eg	Rotvoll	Rønnevik	Reitgjerdet	Kriminalasylet	Dikemark	Veum	Blakstad	Sanderud	Presteseter	Lierasylet	Faret	
			H	F														
1	Tyfus og paratyfus. <i>Fièvre typhoïde ou paratyphoïde</i>	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
2	Erysipelas. <i>Erysipèle</i>	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
3	Tuberkulose i lunger og andre organer. <i>Tuberculose</i>	47	31	16	6	—	5	—	1	—	4	5	2	5	1	5	3	
4	Pyæmi og septikæmi. <i>Pyémie et septicémie</i>	2	1	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1	—	1	—	
5	Andre infeksjonssykdommer. <i>Autres maladies infectieuses</i>	5	4	1	1	—	—	—	—	—	1	2	—	—	—	1	—	
6	Diabetes. <i>Diabète sucré</i>	2	2	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1	—	—	—	
7	Andre blod-, ernærings- og indresekresjonssykdommer. <i>Autres maladies du sang, de la nutrition et des gl. endocrines</i>	4	2	2	1	—	—	—	—	—	—	—	1	1	—	—	1	
8	Akutt encefalitt og purulent meningitt. <i>Encéphalite aiguë et méningite purulente</i>	2	2	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1	—	—	—	
9	Apopleksi, trombose og emboli i hjernen. <i>Hémorragie cérébrale, emboli ou thrombose cérébrale</i>	26	12	14	1	—	—	2	—	—	3	1	4	1	—	2	—	
10	Tabes dorsalis, paralysis generalis og lues cerebri. <i>Tabès dorsalis, paralysie générale et lues cerebri</i>	13	9	4	1	1	—	2	1	—	4	—	3	—	—	—	—	
11	Epilepsi. <i>Epilepsie</i>	1	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	
12	Andre organiske nervesykdommer. <i>Autres maladies organiques du système nerveux</i>	9	7	2	1	—	—	—	—	—	—	1	—	3	—	3	—	
13	Andre sinnssykd. <i>Autres maladies mentales</i>	6	1	5	—	—	—	—	—	—	—	—	4	—	—	—	—	
14	Arteriosklerose. <i>Artériosclérose</i>	21	13	8	2	—	1	1	—	—	3	2	6	1	—	—	2	
15	Andre sykdommer i hjerte og kretsløpsorganer. <i>Autres maladies du coeur et de l'appareil circulatoire</i>	18	5	13	—	—	—	—	—	—	—	—	2	2	—	3	2	
16	Plevritt. <i>Pleurite</i>	3	1	2	—	1	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	
17	Andre sykdommer i åndedretsorganene. <i>Autres maladies de l'appareil respiratoire</i>	61	35	26	4	1	2	1	1	—	8	5	3	10	2	5	1	
18	Diarré og enteritt. <i>Diarrhée et entérite</i>	5	2	3	—	—	—	—	—	—	1	1	—	1	1	1	—	
19	Andre sykdommer i fordøyelsesorganene. <i>Autres maladies de l'appareil digestif</i>	11	4	7	—	2	—	—	—	—	—	—	1	2	—	2	—	
20	Cystitt, pyelitt og cystopyelonéfritt. <i>Cystite, pyélite et cystopyélonéphrite</i>	1	—	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1	—	—	—	
21	Andre sykdommer i nyrene og uro-genitalorganene. <i>Autres maladies de l'appareil génital</i>	5	1	4	—	—	1	—	—	—	—	1	—	—	—	—	1	
22	Kreft o. a. ondartede svulster. <i>Cancer et autres tumeurs malignes</i>	19	8	11	2	1	1	—	2	—	2	2	—	2	—	2	—	
23	Andre svulster. <i>Autres tumeurs</i>	3	3	—	—	—	—	1	1	—	—	—	—	—	—	—	—	
24	Senilitet. <i>Sénilité</i>	20	6	14	1	—	1	—	—	—	5	2	—	3	1	2	1	
25	Kroniske forgiftninger. <i>Empoisonnements chroniques</i>	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	
26	Selvmord. <i>Suicide</i>	3	1	2	—	—	—	—	—	—	—	—	1	1	—	—	—	
27	Forgiftninger, skader og andre ulykker. <i>Morts violentes</i>	13	8	5	1	—	1	—	1	—	3	2	1	—	1	—	—	
28	Andre dødsårsaker. <i>Autres causes de décès</i>	1	—	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	
29	Ukjent eller uoppgitt dødsårsak. <i>Cause de décès inconnue ou mal définie</i>	7	4	3	—	—	2	—	—	—	2	1	—	—	—	—	—	
I alt. Total		308	163	145	21	6	15	7	7	—	36	25	28	36	6	27	11	

Tabell 16. Utdrag av

Relevé des dépenses et des

	Gaustad		Eg		Rotvoll		Rønvik		Reitgjerdet	
	I alt	Pr. forplei- ningsdag	I alt	Pr. forplei- ningsdag	I alt	Pr. forplei- ningsdag	I alt	Pr. forplei- ningsdag	I alt.	Pr. forplei- ningsdag
	Kr.	Kr.	Kr.	Kr.	Kr.	Kr.	Kr.	Kr.	Kr.	Kr.
<i>Ordinære utgifter:</i> <i>Dépenses ordinaires</i>										
Lønninger	992 175	4.65	770 963	5.32	648 732	5.22	340 328	12.88	564 093	6.78
Kosthold	431 317	2.02	294 049	2.03	210 030	1.69	54 670	2.07	154 391	1.86
Sykes atspredelse, flids- belønninger, bibliotek .	16 900	0.08	9 361	0.06	8 962	0.07	2 269	0.09	10 016	0.12
Vedlikehold av bygnin- ger etc.	90 990	0.43	57 552	0.40	43 374	0.35	7 417	0.28	30 309	0.36
Inventar	56 988	0.27	69 184	0.48	32 110	0.26	10 498	0.40	35 832	0.43
Lys og brensel	269 500	1.26	157 914	1.09	222 556	1.79	44 845	1.70	73 331	0.88
Medisinske fornødenheter	18 363	0.09	9 046	0.06	10 322	0.09	3 386	0.13	14 745	0.18
Kontorutgifter	7 138	0.03	3 614	0.03	6 944	0.06	4 597	0.17	7 614	0.09
Vask og renhold	26 611	0.12	19 564	0.14	20 256	0.16	13 026	0.49	20 540	0.25
Kleshold og materialer til arbeidsvirksomheten . .	70 979	0.33	62 336	0.43	61 532	0.50	24 913	0.94	63 305	0.77
Jordbruk, gartneri etc. .	268 111	1.26	90 074	0.62	137 827	1.11	96 282	3.65	91 361	1.10
Andre utgifter	32 690	0.15	47 776	0.33	46 227	0.37	5 591	0.21	28 632	0.34
Tilsammen <i>Total</i>	2281762	10.69	1591433	10.99	1448872	11.67	607 822	23.01	1094169	13.16
<i>Inntekter (herunder ikke kurlpenger):</i> <i>Recettes.</i>										
Emolumenter	101 473	0.48	93 287	0.65	62 750	0.51	13 837	0.52	32 761	0.40
Kosthold	19 475	0.09	7 287	0.05	7 623	0.06	7 603	0.29	4 209	0.05
Jordbruk, gartneri etc. .	287 711	1.35	85 780	0.59	146 602	1.18	83 819	3.17	102 365	1.23
Arbeidsvirksomheten . .	20 005	0.09	4 236	0.03	6 589	0.05	5 715	0.22	11 712	0.14
Andre inntekter	14 288	0.07	404	—	18 339	0.15	3 763	0.14	5 970	0.07
Tilsammen <i>Total</i>	442 952	2.08	190 994	1.32	241 903	1.95	114 737	4.34	157 017	1.89
Ordinære utgifter, netto <i>Dépenses ordinaires, net</i>	1838810	8.61	1400439	9.67	1206969	9.72	493 085	18.67	937 152	11.27
Pr. bespist individ pr. dag kom kostholdet på ca.		1.45		1.51		1.28		1.25		1.55

¹ Par jour de traitement   ² Heri er inkludert medisinske fornødenheter og kontorutgifter.

regnskapene for 1946/47.

recettes des hospices 1946/47.

Kriminal- asylet		Dikemark		Veum		Blakstad		Sanderud		Presteseter	
I alt	Pr. forplei- ningsdag ¹	I alt	Pr. forplei- ningsdag ¹	I alt	Pr. forplei- ningsdag ¹	I alt	Pr. forplei- ningsdag ¹	I alt	Pr. forplei- ningsdag ¹	I alt	Pr. forplei- ningsdag ¹
Kr.	Kr.	Kr.	Kr.	Kr.	Kr.	Kr.	Kr.	Kr.	Kr.	Kr.	Kr.
122 793	7.81	2 313 603	7.70	595 932	4.13	546 640	3.98	668 762	4.37	479 819	4.63
22 832	1.45	704 906	2.35	246 027	1.70	277 615	2.02	296 974	1.94	200 273	1.93
—	—	19 680	0.07	8 839	0.06	11 740	0.09	9 481	0.06	8 707	0.08
2 906	0.18	119 975	0.40	43 454	0.30	41 764	0.30	52 338	0.34	42 914	0.41
2 754	0.18	148 477	0.49	23 191	0.16	52 664	0.38	41 775	0.27	29 936	0.29
13 521	0.86	655 478	2.18	116 022	0.80	143 073	1.04	158 740	1.04	126 020	1.22
—	—	58 053	0.19	10 855	0.07	13 624	0.10	35 942	0.24	18 275	0.18
—	—	12 977	0.04	6 532	0.04	8 940	0.07	7 773	0.05	6 571	0.06
3 206	0.20	92 561	0.31	15 334	0.11	28 207	0.21	28 152	0.19	21 949	0.21
10 917	0.70	109 069	0.36	49 923	0.35	49 360	0.36	117 524	0.77	39 584	0.39
—	—	199 721	0.67	100 511	0.70	88 470	0.65	226 330	1.48	133 099	1.29
3 312	0.21	60 034	0.20	33 438	0.23	36 046	0.26	12 571	0.08	35 423	0.34
182 241	11.59	4 494 534	14.96	1 250 058	8.65	1 298 143	9.46	1 656 362	10.83	1 142 570	11.03
1 075	0.07	330 677	1.10	65 035	0.45	57 876	0.42	55 800	0.36	60 703	0.58
—	—	1 050	—	8 434	0.06	1 427	0.01	—	—	3 290	0.03
—	—	224 621	0.75	109 746	0.76	120 528	0.88	276 254	1.81	159 112	1.54
9 444	0.60	10 255	0.03	11 551	0.08	7 986	0.06	33 260	0.22	80 465	0.78
—	—	4 500	0.02	3 348	0.02	6 682	0.05	1 956	0.01	864	0.01
10 519	0.67	571 103	1.90	198 114	1.37	194 499	1.42	367 270	2.40	304 434	2.94
171 722	10.92	3 923 431	13.06	1 051 944	7.28	1 103 644	8.04	1 289 092	8.43	838 136	8.09
—	1.39	—	1.79	—	1.37	—	1.69	—	1.54	—	1.42

Tabell 16 (forts.). Utdrag av

	Lierasylet		Faret		Dale		Valen		Neevengården	
	I alt	Pr. forplei- ningsdag ¹	I alt	Pr. forplei- ningsdag ¹	I alt	Pr. forplei- ningsdag ¹	I alt	Pr. forplei- ningsdag ¹	I alt	Pr. forplei- ningsdag ¹
	Kr.	Kr.	Kr.	Kr.	Kr.	Kr.	Kr.	Kr.	Kr.	Kr.
<i>Ordinære utgifter:</i>										
<i>Dépenses ordinaires</i>										
Lønninger	1332676	5.16	351 893	3.77	785 173	4.49	660 840	4.44	650 722	3.98
Kosthold	526 348	2.04	183 578	1.97	330 558	1.89	289 048	1.94	426 819	2.61
Sykes atspredelse, flids- belønninger, bibliotek .	19 358	0.07	7 550	0.08	11 328	0.07	11 038	0.08	7 160	0.04
Vedlikehold av bygning- er etc.	79 589	0.31	26 936	0.29	42 057	0.24	69 714	0.47	74 432	0.46
Inventar	49 140	0.19	25 175	0.27	59 326	0.34	50 820	0.34	80 806	0.50
Lys og brensel	337 114	1.30	100 351	1.08	149 046	0.85	97 235	0.66	159 676	0.98
Medisinske fornødenheter	48 426	0.19	7 527	0.08	21 433	0.12	15 067	0.10	19 422	0.12
Kontorutgifter	14 796	0.06	6 611	0.07	4 252	0.02	5 702	0.04	4 189	0.03
Vask og renhold	45 098	0.17	11 364	0.12	22 081	0.13	10 629	0.07	31 377	0.19
Kleshold og materialer til arbeidsvirksomheten . .	151 644	0.46	36 410	0.39	68 748	0.39	43 363	0.29	94 255	0.58
Jordbruk, gartneri etc. . .	134 736	0.52	45 545	0.49	91 579	0.52	—	—	95 532	0.58
Andre utgifter	36 462	0.14	36 921	0.40	110 265	0.63	74 740	0.50	73 008	0.45
Tilsammen <i>Total</i>	2775387	10.61	839 861	9.01	1695846	9.69	1328196	8.93	1717398	10.52
<i>Inntekter (herunder ikke korpenger):</i>										
<i>Recettes.</i>										
Emolumenter	161 112	0.62	31 762	0.34	68 024	0.39	63 755	0.43	83 900	0.51
Kosthold	1 391	—	4 876	0.05	10 905	0.06	10 538	0.07	—	—
Jordbruk, gartneri etc. . .	171 434	0.67	59 135	0.64	91 579	0.52	—	—	79 820	0.49
Arbeidsvirksomheten . . .	22 570	0.09	2 689	0.03	—	—	25 798	0.17	—	—
Andre inntekter	10 993	0.04	6 874	0.07	1 962	0.01	16 995	0.12	2 469	0.02
Tilsammen <i>Total</i>	367 500	1.42	105 336	1.13	172 470	0.98	117 086	0.79	166 189	1.02
Ordinære utgifter, netto <i>Dépenses ordinaires, net</i>	2407887	9.19	734 525	7.88	1523376	8.71	1211110	8.14	1551209	9.50
Pr. bospist individ pr. dag kom kostholdet på ca.		1.58		1.59		1.46		1.41		2.07

¹ Par jour de traitement. ² Heri er inkludert inventar. ³ Klær til pasientene.

regnskapene for 1946/47.

Rosenberg		Opdøl		Østmarka		Oslo hospitals		Dedichens		Møllendal	
I alt	Pr. forplei- ningsdag ¹	I alt	Pr. forplei- ningsdag ¹	I alt	Pr. forplei- ningsdag ¹	I alt	Pr. forplei- ningsdag ¹	I alt	Pr. forplei- ningsdag ¹	I alt	Pr. forplei- ningsdag ¹
Kr.	Kr.	Kr.	Kr.	Kr.	Kr.	Kr.	Kr.	Kr.	Kr.	Kr.	Kr.
160 891	3.77	454 769	3.63	580 057	5.19	153 581	3.57	250 330	5.64	159 485	4.61
82 479	1.93	232 711	1.86	206 617	1.85	75 338	1.75	178 409	4.02	61 499	1.78
2 389	0.06	5 141	0.04	7 197	0.06	1 138	0.03	2 012	0.04	2 593	0.08
7 905	0.19	45 317	0.36	69 233	0.62	21 139	0.49	3 325	0.07	32 476	0.94
12 792	0.30	25 137	0.20	33 346	0.30	8 188	0.19	—	—	—	—
20 403	0.48	117 407	0.93	145 807	1.30	41 060	0.96	49 937	1.12	18 034	0.52
468	0.01	9 851	0.08	25 582	0.23	3 065	0.07	13 653	0.31	437	0.01
406	0.01	7 527	0.06	6 876	0.06	—	—	2 344	0.05	4 303	0.12
3 000	0.07	14 190	0.11	19 163	0.17	12 917	0.30	19 814	0.45	4 526	0.13
17 588	0.42	41 351	0.33	33 642	0.30	2 461	0.06	—	—	15 870	0.46
—	—	106 201	0.85	50 411	0.45	—	—	1 266	0.03	260	0.01
30 822	0.72	4 128	0.03	38 952	0.35	6 536	0.15	109 196	2.46	30 572	0.88
339 143	7.96	1 063 730	8.48	1 216 883	10.88	325 423	7.57	630 286	14.19	330 055	9.54
21 400	0.50	53 443	0.42	91 042	0.81	—	—	—	—	—	—
—	—	—	—	609	0.01	—	—	—	—	—	—
—	—	106 201	0.85	66 340	0.59	—	—	5 467	0.12	—	—
—	—	37 597	0.30	59 929	0.54	—	—	—	—	—	—
300	0.01	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
21 700	0.51	197 241	1.57	217 920	1.95	—	—	5 467	0.12	—	—
317 443	7.45	866 489	6.91	998 963	8.93	325 423	7.57	624 819	14.07	330 055	9.54
—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
—	1.59	—	1.55	—	1.46	—	1.32	—	2.74	—	1.49

Tilleggstabell 1. Sinnssyke forpleid med statsbidrag etter lov av 5/6 1925, og utgiftene ved forpleiningen for stat og kommune tilsammen i 1947.¹

Le nombre des aliénés dont l'entretien est partiellement à la charge de l'État d'après la loi du 5/6 1925 et les frais totaux de l'entretien de ces aliénés (les frais de l'État et des communes ensemble) en 1947.¹

Hjemstavn Domicile	Sinnssyke Nombre des aliénés		Utgifter Frais totaux kr.	Hjemstavn Domicile	Sinnssyke Nombre des aliénés		Utgifter Frais totaux kr.
	I alt Total	Derav på sinnssykehus Dont dans les hospices ²			I alt Total	Derav på sinnssykehus Dont dans les hospices ²	
Østfold Byer. Villes Bygder. Distr.rur.	801	516	1 633 651	Rogaland	966	510	1 943 067
	262	166	538 650	Byer	444	266	941 016
	539	350	1 095 001	Bygder	522	244	1 002 051
Akershus Byer Bygder	944	637	1 960 552	Hordaland	1 183	584	1 669 316
	944	637	1 960 552	Bergen	610	438	1 682 529
Oslo	2 043	1 410	3 544 669	Sogn og Fjordane	477	293	944 939
Hedmark Byer Bygder	681	551	1 540 887	Byer	477	293	944 939
	48	41	109 516	Bygder	800	416	776 390
Oppland Byer Bygder	528	397	1 281 261	Byer	179	115	342 655
	35	21	74 308	Bygder	621	301	433 735
Buskerud Byer Bygder	791	547	1 346 624	Sør-Trøndelag	755	535	1 524 195
	184	126	377 772	Byer	268	205	576 866
Vestfold Byer Bygder	607	421	968 852	Bygder	487	330	947 329
	752	524	1 568 382	Nord-Trøndelag	350	224	652 370
Telemark Byer Bygder	235	151	499 713	Byer	25	15	46 329
	517	373	1 068 669	Bygder	325	209	606 041
Aust-Agder Byer Bygder	758	444	1 605 883	Nordland	814	461	1 333 306
	207	104	416 588	Byer	74	50	158 147
Vest-Agder Byer Bygder	551	340	1 189 295	Bygder	740	411	1 175 159
	430	207	730 068	Troms	355	203	676 700
Aust-Agder Byer Bygder	100	48	163 519	Byer	74	55	152 835
	330	159	566 549	Bygder	281	148	523 865
Vest-Agder Byer Bygder	688	340	1 041 302	Finnmark	288	182	510 380
	264	152	323 694	Byer	45	30	89 788
Riket i alt	424	188	717 608	Bygder	243	152	420 592
	15 014	9 419	27 966 471	Byer	5 097	3 393	10 038 594
	9 917	6 026	17 927 877	Bygder	9 917	6 026	17 927 877

¹ I tabellen er ikke tatt med utlendinger og hjemstavnløse sinnssyke. *Le tableau ne comprend pas étrangers et aliénés sans domicile.*

² Sinnssyke som enten hele året eller i en del av året har vært forpleid i sinnssykehus. *Aliénés traités toute l'année ou part de l'année dans un hospice d'aliénés.*

Tilleggstabell 2. Sinnssyke forpleid med statsbidrag uten- for sinnssykehus i 1947 etter oppgaver fra de offentlige leger.

Le nombre des aliénés dont l'entretien est partiellement à la charge de l'État hors des hospices en 1947.

Forpleiningssted <i>Préfectures où traités</i>	Pr. 1/1 1947			Tilgang i året				I alt be- handlet i året				Avgang i året				Pr. 31/12 1947				Heit nye tilfelle				Døde			
	I alt		Derav Dont	Entrés			Traités pendant l'année			Sortis			I alt		Derav Dont		Cas nou- veaux			Décédés							
	Total	M		H	K	F	M	H	K	F	M	H	K	F	Total	M	H	K	F	M	H	K	F				
Østfold	238	110	128	26	8	136	136	20	16	236	116	120	6	3	5	7											
Akershus	848	419	429	64	76	483	505	48	49	891	435	456	1	5	11	10											
Oslo	24	9	15	1	6	10	21	1	8	22	9	13	—	—	—	—											
Hedmark	144	57	87	6	9	63	96	13	6	140	50	90	2	1	1	—											
Oppland	200	139	61	19	8	158	69	16	10	201	142	59	4	6	3	1											
Buskerud	800	377	423	44	44	421	467	48	41	799	373	426	1	—	6	12											
Vestfold	139	61	78	3	6	64	84	4	11	133	60	73	1	1	—	4											
Telemark	217	92	125	9	14	101	139	17	14	209	84	125	5	8	6	2											
Aust-Agder	229	100	129	19	29	119	158	9	15	253	110	143	1	4	1	4											
Vest-Agder	255	151	104	38	13	189	117	20	9	277	169	108	4	2	5	3											
Rogaland	484	235	249	30	20	265	269	18	31	485	247	238	8	3	9	7											
Hordaland	811	313	498	24	46	337	544	32	59	790	305	485	6	13	11	12											
Bergen	3	1	2	1	1	2	3	—	—	5	2	3	—	—	—	—											
Sogn og Fjord.	198	81	117	5	10	86	127	7	9	197	79	118	2	2	3	1											
Møre og Romsdal	343	155	188	31	27	186	215	18	23	360	168	192	12	9	5	8											
Sør-Trøndelag	243	104	139	19	16	123	155	17	8	253	106	147	3	4	1	—											
Nord-Trøndelag	120	59	61	3	5	62	66	5	8	115	57	58	—	3	1	3											
Nordland	389	182	207	22	26	204	233	36	27	374	168	206	4	10	7	6											
Troms	137	61	76	11	9	72	85	24	20	113	48	65	3	5	4	5											
Finnmark	45	20	25	9	6	29	31	9	1	50	20	30	3	—	—	—											
I alt Total	5867	2726	3141	384	379	3110	3520	362	365	5903	2748	3155	66	79	79	85											

Herav
i pleiehjem
Dont dans
maisons d'aliénés

Tune	54	29	25	7	—	36	25	6	3	52	30	22	1	—	4	2
Søndre Borgen	48	24	24	2	5	26	29	2	5	48	24	24	—	—	1	4
Stav	80	—	80	—	3	—	83	—	3	80	—	80	—	—	—	3
Hokksund	42	—	42	—	6	—	48	—	5	43	—	43	—	4	—	3
Sem	38	38	—	6	—	44	—	5	—	39	39	—	3	—	4	—
Nes	28	28	—	10	—	38	—	1	—	37	37	—	—	—	1	—
Haugesund	16	—	16	—	—	16	—	—	—	16	—	16	—	—	—	—
Floen	40	11	29	1	2	12	31	—	—	43	12	31	1	2	—	—
I alt Total	346	130	216	26	16	156	232	14	16	358	142	216	5	6	10	12

Tilleggstabell 3. Sinnssykeerklæringer utstedt av de offentlige leger og andre praktiserende leger i 1947.

Le nombre des personnes déclarées aliénées par les médecins publics et les praticiens en 1947.

Fylker <i>Préfectures</i>	Utstedte sinnssykeerklæringer i året <i>Nombre des personnes déclarées aliénées</i>				Av de erklærte sinnssyke i året ble innlagt på sinnssykehus <i>Dont reçus dans les hospices</i>			
	I alt <i>Total</i>	M	H	K F	I alt <i>Total</i>	M	H	K F
Østfold	117	64		53	103	56		47
Akershus	183	88		95	170	84		86
Oslo	260	115		145	196	89		107
Hedmark	105	65		40	98	63		35
Oppland	64	37		27	49	24		25
Buskerud	82	36		46	79	35		44
Vestfold	83	48		35	78	46		32
Telemark	92	44		48	65	32		33
Aust-Agder	62	31		31	49	22		27
Vest-Agder	68	33		35	50	20		30
Rogaland	121	61		60	77	39		38
Hordaland	102	52		50	90	43		47
Bergen	110	59		51	110	59		51
Sogn og Fjordane	46	21		25	40	19		21
Møre og Romsdal	93	51		42	65	38		27
Sør-Trøndelag	139	68		71	121	58		63
Nord-Trøndelag	50	23		27	43	23		20
Nordland	125	61		64	95	46		49
Troms	76	42		34	62	34		28
Finnmark	30	20		10	25	19		6
I alt Total	2 008	1 019		989	1 665	849		816

